

ROLA PROKURATURY W PAŃSTWIE.

Doniosłe wskazania ministra Makowskiego dla prokuratorów.

WARSZAWA, 13 lutego. (PAT). „Ne quid deprimenti Republica capiat”, temi słowy otworzył minister sprawiedliwości w dniu wczorajszym zjazd prokuratorów apelacyjnych całej Rzplitej. Zadaniem urzędników prokuratury — mówił min. Makowski — jest wyżezenie działalności swej w kierunku zabezpieczenia od wszelkiej krzywdy interesów Rzplitej. — Urząd prokuratorski nie może się kierować w swej działalności jakimikolwiek sympatjami lub antypatjami politycznymi. Bez względu na taki lub inny charakter polityczny większości sejmowej i rządu Rzplita wymaga, aby zachowane były pewne elementarne zasady, na których opiera się ład w państwie, a nawet jego istnienie. Dobroci bowiem w szerokiach masach społeczeństwa nie utrwalili się należyte poszanowanie dla aktów władzy państwowej, dla uchwał sejmowych, wyroku sądu i t. p. nie można mówić o ładu, a przeciwnie społeczeństwo ulec może łatwo rozkładowym wpływom wszelkiego typu anarchii. Rzplita nie może trwać w ciągłym stanie wrzenia rewolucyjnego. Musi się oprzeć na podstawach idei współzwiązania państwowego, która jest szacunek dla państwa i jego organów, a urząd prokuratorski musi stać na straży tego szacunku. — Chciałbym bardzo ażebyśmy dziś doszli pod tym względem do zupełnego zharmonizowania naszych poglądów, ażebyście panowie zechcieli wdrożyć w sposób stanowczy prokuratorom swoich okręgów przekonanie o konieczności całkowitej harmonijnej działalności prokurator w całym państwie na gruncie zasad powyższych.

MORDERCA METROPOLITY JERZEGO PRZED SADEM.

WARSZAWA, 13 lutego (Telef. od nasz. koresp.).

Sledztwo w sprawie zamordowania metropolity Jerzego zostało zakończone. Akta przesłano do prokuratorji sądu okręgowego. **Jaki sąd będzie sędził Smaragda dotąd nie zdecydowano.**

Niektórzy prawnicy wskazują, że sędzenie zabójcy metropolity prawosławnego sądem doraźnym nie jest możliwe, ponieważ odnośne rozporządzenie mówi o morderstwie i zamachu na wyższych dostojnikach Rzeczypospolitej i urzędników, czuwających nad porządkiem publicznym.

Podciągnięcie pod te 2 kategorie metropolity prawosławnego może być zawsze podawane w wątpliwość i wobec tego możliwe jest, że sprawa rozpatrywana będzie w sądzie okręgowym.

WALKA RZĄDU Z DROŻYZNĄ.

WARSZAWA, 13 lutego. (Telef. od naszego korespondenta).

Na wczorajszym posiedzeniu komitetu ekonomicznego rady ministrów ustalono zakres działania nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną i **polecono mu przedstawić do dn. 1 marca szczegółowy projekt walki z drożyzną.**

POLSKO-ROSYJSKA KONWEN CJA POCZTOWA.

WARSZAWA, 13 lutego. (Telef. od naszego korespondenta).

Dnia 20-go b. m. wyjeżdża do Moskwy, dla zawarcia konwencji pocztowo-telegraficznej, przedstawiciel min. poczty i telegrafów podsekretarz stanu Dobrowolski i starszy referent Łukasiewicz.

INSPEKTOR POLICJI W WIL NIE.

WILNO, 13 lutego. (A. W.). — W związku z mającym się odbyć dnia 15 b. m. wykonaniem decyzji rady ligi narodów objęcia pasa neutralnego przez władze administracyjne, przybył do Wilna inspektor głównej komendy policji państwowej, p. Wróblewski.

Z kuzni praw.

Rząd przeciw działalności komisji odbudowy kraju.

W komisji odbudowy kraju ukonstytuowano dziś dwie podkomisje: jedną dla zbadania działalności generalnej dyrekcji odbudowy, drugą dla zbadania działalności państwowego Banku odbudowy.

W komisji skarbowej nie będzie dyskusji nad ekspozycją min. skarbu.

Sejmowa komisja skarbowa pod przewodnictwem posła Osieckiego miała wczoraj odbyć dyskusję nad expozycją min. skarbu. Ponieważ

nikt z obecnych członków komisji głosu nie zażądał, postanowiono posiedzenie zamknąć. Na jutrzejszym posiedzeniu komisji p. Byrka

O reformę kolejnictwa.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmowej komisji komunikacyjnej pod przewodnictwem posła Bartla, przedstawiciel kolei żelaznych dr. Wróbel udzielił odpowiedzi na szereg pytań.

Po dyskusji przyjęto następujące wnioski:

1) Wniosek posła Dolanowicza (Chrz. Dem.). Wobec wzrastającego niezadowolenia z powodu szalonej drożyzny wśród pracowników kolejowych komisja komunikacyjna poleca ministrowi kolei zbadać faktyczny stan rzeczy i celem uspokojenia pracowników przedłożyć natychmiast radzie ministrów odpowiedni wniosek.

2) Posła Moraczewskiego: Komisja komunikacyjna wzywa ministra kolei, aby w najbliższym czasie zdał sprawę komisji komunikacyjnej z okazji sprawozdania z budżetu kolejowego na r. 1922.

3) Posła Sikorskiego: Sejm wzywa rząd do przedłożenia sejmowi w przeciągu jednego miesiąca sta-

tutu kolejowego i ustawy o służbie na kolejach państwowych.

4) Wniosek posła Kuryłowicza: Sejm wzywa rząd, aby w przeciągu jednego miesiąca przedłożył projekt ustawy kasy chorych dla pracowników kolejowych w myśl ustawy z 29 maja 1920 r.;

5) Wniosek posła Gerlicza: — Wzywa się ministra kolei do przedstawienia komisji komunikacyjnej projektu inwestycji kolejowych na rok 1923, łącznie z całym programem inwestycyjnym dla całej sieci kolejowej;

6) Wniosek posła Ostrowskiego: Wobec nierównomiernego rozdziału sił fachowych w poszczególnych dyrekcjach, ze względu na konieczność podniesienia intensywności gospodarki wewnętrznej, poleca się ministrowi kolei dokonanie w drodze służbowej przeniesienia pracowników z uwzględnieniem stosunków rodzinnych odnoszących pracowników;

7) Wniosek posła Ostrowskiego:

Gmach dla uniwersytetu lwowskiego.

Sejmowa komisja prawnicza, pod przewodnictwem pos. Mieszkowskiego odbyła dziś posiedze-

nie, na którym pos. Konopczyński referował sprawę przekazania gmachu posejmowego we Lwowie uniwersytetowi Jana Kazimierza.

„Numerus clausus“.

Na posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej obradowano nad wnioskiem związku ludowo-narodowego, zawierającym projekt ustawy o wprowadzeniu „numerus clausus“ do szkół wyższych. — Przedstawiciel koła żydowskiego zaproponował przejście do porządku dziennego nad tym wnioskiem.

który jednakże upadł. Również upadł wniosek przedstawiciela związku ludowo-narodowego, proponujący natychmiastowe przystąpienie do obrad i zwrócenie się do wyższych uczelni z prośbą o wyrażenie opinji, w jakim stopniu ustawa o „numerus clausus“ wpłynie na bieg studiów.

Wytwarzanie narkotyków w Polsce wzbronione.

Sejmowa komisja zdrowia publicznego, pod przewodnictwem pos. Chadzyńskiego, odbyła wczoraj posiedzenie, na którym poseł Weinzieher referował projekt ustawy o środkach odurzających.

wskazane narkotyki w pewnych procentowych ilościach, wobec czego dozwolony został jedynie wyrób przetworów kodeiny.

Pozatem komisja przyjęła rezolucję posła Targowskiego, wzywającą rząd do przedstawienia projektu ustawy o sprzedaży eteru dla celów spożycia. Poseł Stefan Dąbrowski poruszył sprawę opieki nad umysłowo chorymi i zobowiązał się przedstawić odnośny wniosek.

Pos. Weinzieher postawił wniosek, by wobec projektu sejmowego, zmierzającego do zniesienia ministerstwa zdrowia postanowiono gruntownie zbadać ten projekt i prosić p. ministra zdrowia o przedstawienie na następnym posiedzeniu komisji sprawozdania z działalności min. zdrowia.

Senat o naprawie skarbu Rzeczypospolitej.

Na wczorajszym posiedzeniu senackiej komisji skarbowo-budżetowej, senator Buzek referował swój projekt, traktujący o naprawie skarbu. Po wysłuchaniu tego referatu komisja przyjęła następujący wniosek:

Pos. Kozłowski podniósł sprawę wykonania ustawy antyalkoholowej, postanowiono zwrócić się do ministra zdrowia o udzielenie odpowiednich informacji w tej sprawie.

Targi o dyety marszałków.

Na wczorajszym posiedzeniu komisji regulaminowej seimu przyjęto w trzecim czytaniu 86 artykułów projektu regulaminu. Określono ostatecznie dyety marszałków

komisji list, w którym obiecuje wystrząść się o zmianę regulaminu senackiego, który już określił dyety marszałka senatu, jako 6-krotnie wyższe od diet senatorów.

Obrady rady mieszkaniowej.

Nowela rządowa do ustawy o ochronie lokatorów.

WARSZAWA, 13 lutego (Telef. od nasz. koresp.).

Wczoraj odbyło się w ministerstwie zdrowia posiedzenie rady mieszkaniowej pod przewodnictwem dyrektora departamentu dr. Adamskiego.

W związku z tem marszałek senatu p. Trampczyński nadesłał do

przedstawicieli zainteresowanych ministerstw a także stowarzyszenia właścicieli nieruchomości i lokatorów.

Po dłuższej dyskusji wyopowiedziano się na rzecz projektu rządowego, który przewiduje tego rodzaju nowelę do ustawy o ochronie lokatorów,

że wysokość czynszu mieszkaniowego określić ma co pewien czas rząd w porozumieniu z przedstawicielami zainteresowanych organizacji.

Decyzja rady mieszkaniowej co do projektu, który wejdzie pod obrady sejmu, zapadnie w sobotę.

Z widowni politycznej

Koncesje na Sachalinie.

Rząd sowiecki, który pracuje nad wywoływaniem zatargów pomiędzy państwami „burżuazyjnymi”, urządził świeżo nową próbę w tym rodzaju. Wydał towarzystwu amerykańskiemu obszerną koncesję na eksploatację źródeł naftowych oraz bogactw leśnych na Sachalinie. Politycy sowieccy spekulują oczywiście na wywołanie sporu pomiędzy Japonią a Ameryką.

Wyspa Sachalin na początku zeszłego stulecia należała do Japonji. Korzystając ze słabości tej ostatniej, Moskale odebrali im tę wyspę w dwóch etapach, i w połowie tego stulecia przyłączyli ją do swego państwa. Sachalin został na długie lata miejscem zesłania i męki dla przestępców politycznych caratu. — Pozatem rząd carski nie zrobił nic dla zagospodarowania wyspy i wyzyskania jej bogactw naftowych, kopalnianych i leśnych.

Na schyłku wojny z Rosją w r. 1904-5 japończycy wysadzili na Sachalin wojsko, bez trudności opanowali wyspę i wzięli do niewoli jej załogę. Chcieli zatrzymać tę zdobycz w całości, ale na mocy pokoju w Portsmouth udało im się odzyskać tylko południową połowę; północna zaś pozostała przy Rosji. Oczywiście japończycy nie stracili nadziei, że z czasem odbiorą i część północną.

Po przewrocie bolszewickim rząd mikaada na wezwanie koalicji przedsięwziął interwencję wojskową i okupował pewne miejscowości wybrzeży wschodnio-syberyjskich wraz z Sachalinem. Po skończeniu wojny oddziały okupacyjne jeszcze długo pozostawały i udzielały protekcji kontrrewolucyjnym gwardjom Merkułowa, Stenimowa i innych. Japończycy próbowali usadowić się w niektórych punktach na stałe i swędzać sobie od t. zw. republiki Dalekiego Wschodu daleko idące koncesje.

Lecz próby te nie udały się głównie skutkiem sprzeciwu Ameryki, która z wielką nieufnością śledziła manewry swej wyspiarskiej współzawodniczki, na lądzie azjatyckim. Na konferencji waszyngtońskiej rząd Hardinga i Hughesa przeprowadził zasadę nietykalności Chin oraz azjatyckich posiadłości Rosji; skutkiem tego Japonia musiała zlikwidować swą okupację lądową i wycofać oddziały z wybrzeży wschodnio-azjatyckich.

Atoli zrobiła wyjątek co do Sachalinu. Oświadczyła, że wycofa stamtąd załogę okupacyjną nie wcześniej, aż otrzyma od Rosji zadośćuczynienie za rzeź, dokonaną na żołnierzach o obywatelach japońskich przez wojska czerwone w Nikołajewsku. Jak się zda je gabinet waszyngtoński przyjął to do wiadomości bez protestu.

Obecnie sowieci oddają na tymże Sachalinie koncesję towarzystwu amerykańskiemu, ignorując okupację japońską. Zda się, że ich rachuby polityczne nie doprowadzą do zamierzonego rezultatu. Warto przypomnieć, że przed 3 i jeszcze przed 2 laty głośno było w prasie europejskiej i amerykańskiej o koncesji Vanderlipa, użyłkanej od sowieków w Kamczatce. Koncesja ta oddawała w ręce towarzystwa amerykańskiego wielką przestrzeń półwyspu wraz z prawem urządzenia stacji morskiej dla floty amerykańskiej, stanowiącą zatem groźbę a raczej prowokację wobec Japonji. Prasa sowiecka rozpisywała się o tej koncesji z trumfem i już dyskutowała bliską wojnę japońsko-amerykańską. I wszystko to koniec końców okazało się humbuciem. Zapewne coś podobnego stanie się i z reklamowaną koncesją na Sachalinie.

Vizit.

HORTHY KRÓLEM WĘGIER?

PARYŻ, 13 lutego (Pat). — „Le Matin” donosi z Białogrodu, że koła rządowe miały otrzymać poufne zawiadomienie z Budapesztu, donoszące o przygotowaniach po proklamowaniu Horthyego królem węgierskim.

Energiczna akcja francuska w zagłębiu.

ROZSZERZENIE OKUPACJI.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). Oddziały belgijskie zajęły dzisiaj Vesel nad Ruhra, ostatnia miejscowość przed granicą holenderską.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). Zajęcie Vesel i Emmerich nastąpiło ze względu dokonywaną tam celi statków, przybywających kanałem.

PARYŻ, 13 lutego. (A. W.) — Korespondent „Echo de Paris” w Düsseldorfie wyraża przypuszczenie, że w najbliższym czasie francuzi zajmą także Darmstadt, a to dlatego, że zajęcie tego miasta ułatwi im manipulacje celne i umożliwi znaczną oszczędność sił urzędniczych.

OBJĘCIE ZARZĄDU KOLEI.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). Dzienniki paryskie informują, że objęcie zarządu kolei na terenie okupowanym w Nadrenii i Westfalii przez sprzymierzonych nastąpi jeszcze dzisiaj. Cała służba kolejowa ma podlegać gen. Paut.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). Według informacji niemieckich w ciągu dnia dzisiejszego zostały u nieruchomości dworce kolejowe w Essen i Gelsenkirchen.

WIEN, 13 lutego. (A. W.). — Pisma wiedeńskie donoszą z Essen, że francuzi ustawili na dworcu i na placu przed dworcem karabiny maszynowe.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). Według wiadomości z Paryża, kojarze niemieckie w Ruhr mają być wezwani przez władze francusko-belgijskie w formie ultimatum albo do pełnienia swej służby normalnie, albo do zupełnego jej zaniechania.

Obwieszczenie o przejęciu całkowitej służby kolejowej przez władze francusko-belgijskie ma być rozplakowane w całym zagłębiu.

OBSADZENIE WSZYSTKICH KOPALN.

BERLIN, 13 lutego. (Pat). W zagłębiu Saary wojska okupacyjne obsadziły wszystkie kopalnie. Władze okupacyjne ogłosiły, że będą oni siłą zmuszeni do pracy. Jak słychać zarządzają te odnieszki w wielu kopalniach górniczych pracują pod strażą wojsk okupacyjnych.

SKUTKI ZAJŚĆ W GELSENKIRCHEN.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). — Wojska francuskie zajęły dnia 13 b.m. Gelsenkirchen, a to najprawdopodobniej w związku z porażką tam wczoraj 2 żandarmów francuskich. Ratusz i wszystkie gminy publiczne zostały obsadzone przez oddziały francuskie. „Schutzpolizei” rozbrojono. Sklepy przeważnie zamknięte.

O DOGODNY TRANSPORT WĘGLA.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). — Biuro Reutersa informuje, że mładowane koła angielskie rozważają obecnie plan francuski odstąpienia władzom francuskim północno-wschodniej części okupowanego przez Anglię terenu w Nadrenii na przestrzeni 6 mil. W ten sposób władze francuskie mogłyby dale-

ko dogodniej przeprowadzać transport węgla westfalskiego do Francji.

Według kablogramu rząd francuski zwrócił się również w tej sprawie do Holandji, pragnąc uzyskać pozwolenie na korzystanie z linii Maastricht, prowadzącej na Lovanium i Brukselę.

GEN. WEYGAND DOWÓDCA WOJSK W ZAGŁĘBIU.

BORDEAUX, 13 lutego. (A. W.). „New York Herald” donosi, jakoby gen. Weygand mianowany został komendantem w zagłębiu Ruhr. Do pomocy dodana mu będzie komisja francusko-belgijska. General Degoutte pozostaje dowódcą wojsk w Nadrenii.

REKWIZYCJA SAMOCHODÓW.

DORTMUND, 13 lutego. (PAT). Na terenie okupowanym zarekwizowano dziś wszystkie samochody osobowe. Prezydent regencji Sritzner zaprotestował przeciw temu zarządzeniu.

WIEN, 13 lutego. (A. W.). — Według doniesień dzienników zarządu wielkich miast w zagłębiu Ruhr otrzymały 13 b. m. rozkaz francuskich władz okupacyjnych, w myśl którego mają natychmiast dostarczyć do dyspozycji francuzów 400 samochodów, w dobrym stanie wraz z benzolem i karbidem. Przez cały czas trwania rekwizycji tych samochodów zarządy miast muszą także dostarczyć swoich szoferów.

W OCZEKIWANIU EKSPOSE POINCARÉGO.

PARYŻ, 13 lutego. (A. W.). — Zapowiedziana mowa Poincarégo oczekiwana jest z niezwykłym zainteresowaniem.

Z otoczenia prezydenta ministrów francuskich dano do zrozumienia, że mowa Poincarégo będzie poświęcona wykazaniu realnych rezultatów dotychczasowej akcji sprzymierzonych w Ruhr i parta będzie jaknajściślejszymi obliczeniami. W drugiej części ekspozycji Poincaré zajmie się sytuacją polityczną, wywołaną przez bierny opór Niemców i wypływające z tego dalsze konsekwencje dla polityki sprzymierzonych.

POGŁOSKI O INTERWENCJI ANGIELSKIEJ.

WIEN, 13 lutego. (A. W.). — „Telegraphen Company” donosi z Londynu, że w ostatnich dniach krążyły tu pogłoski jakoby Anglia zamierzała interwenjować w sprawie okupacji Ruhr.

Pogłoski te są w związku z odwiedzinami posła do parlamentu niemieckiego Breitscheida u Bonar Lawa.

OSTANOWISKO ANGLI.

LONDYN, 13 lutego. (AW). — Ambasador francuski Saint Aulaire zwrócił się do Foreign Office z zapytaniem, jakie stanowisko zamierza zająć Anglia w razie wzbudzenia strejku w rejonie okupowanym przez wojska angielskie. Strejk ten bowiem utrudniłby w wysokim stopniu zaprowiantowanie wojsk okupacyjnych.

Zapytanie to ma być wkrótce przedmiotem obrad rady gabinetowej.

BALONIKI PRÓBNE.

PARYŻ, 13 lutego. (Pat). — „Petit Journal” donosi, że w kołach francuskich oraz w ambas-

dzie włoskiej w Paryżu uważają za zupełnie nieprawdopodobną pogłoskę podaną przez „Daily Chronicle”, jakoby ambasador włoski miał poczynić w sobotę w Berlinie kroki w związku z uregulowaniem kwestji odszkodowań.

ZABIEGI NIEMCÓW W AMERYCE.

LONDYN, 13 lutego. (Pat). — „Daily Mail” pisząc o grze, jaką prowadzą obecnie Niemcy, zaznacza, co następuje: Niemcy zaczęli głosić na wszystkie strony, iż mogą się doskonale obejść bez produkcji kopalni i wyrobów przemysłu zagłębia Ruhry. Lecz ta niewątpliwie popoliła taktyka okazała się niebawem zawodną.

Obecnie Niemcy pragną apelować do Stanów Zjednoczonych, gdzie magnaci niemieccy zdeponowali większe sumy.

Powinno być widoczne nawet dla Berlina, że Stany Zjednoczone nie mogą się domagać od Anglii spłacania jej długów, tolerując jednocześnie, aby Niemcy nie uiszczali długów, zaciągniętych u sojuszników.

AGITACYJNA PODRÓŻ PREZYDENTA EBERTA.

KARLSRUHE, 13 lutego. (Pat). — Polradjo. — Miejscowe stowarzyszenia studenckie urządziły manifestację na cześć bawiarcego tu prezydenta rzeszy. Prezydent w wygłoszonym przemówieniu wzywał do utrzymania jedności narodowej. Prezydent przyjął delegację studentów, która oświadczyła, iż miejscowa młodzież akademicka stoi po stronie rządu w toczonych przez niego obecnych walce.

PROTESTY NIEMIECKIE.

BERLIN, 13 lutego. (A. W.). — Pełnomocnik rządu niemieckiego w Paryżu i w Brukseli, otrzymał polecenie doręczenia rządowi belgijskiemu i francuskiemu noty protestującej przeciwko zakazowi wywozu fabrykatów metalurgicznych i innych zajętych terenów Nadrenii i Westfalji.

Prasa niemiecka w związku z tem zapewnia, że w pewnej mierze da się przeprowadzić import tych fabrykatów z Anglii i Czechosłowacji.

NIEMCY WCIAŻ BOJKOTUJĄ.

WIEN, 13 lutego. (A. W.). — Donoszą tutaj z Essen, że bojkot francuzów i belgijszczyków trwa w dalszym ciągu. Jak słychać, władze okupacyjne projektują rozmaite zarządzenia przymusowe. Narazie ograniczone są do zsekwestrowania dwóch największych hoteli, w których mieszkają członkowie komisji inżynierów. Ponieważ służba wspomnianych hoteli oświadczyła, że nie będzie usługiwać francuzom, wydano ją i natychmiast kazano opuścić hotele.

SKUTECZNA REPRESJA.

BERLIN, 13 lutego. (Pat). — Prasa tutejsza zaznacza, iż zakaz transportów z zagłębia Ruhry do Niemiec wywołał zaniepokojenie wśród przemysłowców niemieckich.

NAWET SŁUŻBA HOTELOWA STAWIA OPÓR.

ESSEN, 13 lutego. (Pat). — Personalnych hotelów, odmawiających usługiwania oficerom francuskim został przez władze okupacyjne usunięty i zastąpiony przez obsługę wojskową.

Władze dyplomatyczne wyrażają nadzieję, że Ismet basza po przybyciu do Angory zaproponuje zerwanie naradomemu takie rozwiązanie spraw nierozstrzygniętych dotychczas w Lozannie, któreby było możliwe do przyjęcia przez mocarstwa.

Z powodu wielkich zasp śnieżnych komunikacja kolejowa z Konstancją została chwilowo wstrzymana, wobec czego delegacja turecka pozostanie w Bukareszcie aż do chwili uruchomienia komunikacji.

Ostateczne uregulowanie losów Kłajpedy.

Porozumienie zostało osiągnięte. — Rada ambasadorów zadowolona z zachowania się litwinów. — Termin wydania ostatecznej decyzji i jej prawdopodobne brzmienie.

KOWNO, 13 lutego. (PAT). — „Echo Kowieńskie” donosi, że pomiędzy komitetem ocalenia Kłajpedy, dyrektoriatem powstańców z jednej strony, a nadzwyczajną komisją sojuszniczą z drugiej strony, doszło do następującego porozumienia: Komitet ocalenia wraz z dyrektoriatem Simonaitisa poda się do dymisji, a na jego miejsce powstanie nowy dyktoriat, złożony z pięciu osób: trzech litwinów i dwóch Niemców. Budrys zostanie usunięty od dowództwa nad powstańcami. Część powstańców będzie wcielona do szeregów milicji, pozostali zaś powstańcy będą musieli opuścić teren Kłajpedy. — Dozwól nad wykonaniem tego porozumienia ma oblać pułkownik Trousson. Komisja sojusznicza zwróciła się do rządu litewskiego z prośbą o przyjęcie powstańców na terytorium Litwy i otrzymała na to zgodę Kowna.

LEAFIELD, 13 lutego. (PAT). — Polradjo. Donoszą z Paryża: Na nonfedzialkowem posiedzeniu rady ambasadorów, poświęconem kwestii Kłajpedy, skonstatowano, że Litwa zastosowała się do wszystkich żądań sojuszników odnośnie do Kłajpedy. Litwini cofnęli uzbrojone bandy z terytorium miasta, jednocześnie zaś w Kłajpedzie został utworzony rząd tymczasowy.

Uroczyste otwarcie parlamentu angielskiego.

Mowa tronowa króla Jerzego. — Polityka zagraniczna. Sprawy wewnętrzne.

LONDYN, 13 lutego. (Pat). — Polradjo. — Dziś odbyło się uroczyste otwarcie parlamentu przez króla i królową z zachowaniem przedwojennych wszystkich ceremonii.

W mowie tronowej król w sprawie polityki zagranicznej przypomniał, że w celu uregulowania kwestji odszkodowań niemieckich odbyły się kolejne konferencje w Londynie i w Paryżu. Rząd angielski dolozył wszelkich starań, aby doprowadzić do zgodnego rozwiązania kwestji odszkodowań. Poczyniono nawet ważne ustępstwa w sprawie długów wojennych sojuszników względem Anglii. Do porozumienia jednakże nie doszło. Francja i Belgia rozpoczęły wtedy na własną rękę akcję za aprobatą Włoch. Aczkolwiek rząd angielski nie może brać udziału w tej akcji ani jej popierać, to jednak nie zamierza swem postępowaniem przysparzać nowych kłopotów sojusznikom.

Omawiając kwestje konferencji lozańskie, król podkreślił, że w przeciągu trzech miesięcy dyplomacja Anglii i krajów sojusznicznych dokłada wszelkich starań, w celu zakończenia strasznych sunków wojennych, niszczących od ośmiu lat kraje i dziesiątkują-

Należy się spodziewać, że ostateczna decyzja w sprawie Kłajpedy wydana będzie w czwartek. — Przewidują, że podstawa tej decyzji będzie uznanie suwerenności Litwy nad Kłajpedą, uwarunkowane jednak pewnymi zastrzeżeniami. Rząd litewski będzie zaproszony na naradę w celu ustalenia szczegółów zawarcia formalnej konwencji.

RYGA, 13 lutego. (PAT). — Do Rygi przybył nowy poseł litewski Aukrztolis, b. dyrektor departamentu taryby i dyktoriatu. Taryba peł granicznych. Zaraz po przybyciu do Rygi udzielił on wywiadu przed stawicelowi pisma „Jaunakas Sinais” i oświadczył: Na razie Kłajpeda będzie się znajdowała pod zarządem obranej przez ludność taryby i dyktoriatu. Taryba pełnić będzie funkcje ustawodawcze i składać się ma z pięciu litwinów, oraz dwóch Niemców. Prezesem jej będzie b. poseł na Łotwie Zaulnus. Dyktoriat stanowiąc będzie rząd właściwy z b. posem litewskim w Berlinie Gallusem na czele. Dotychczasowy garnizon Kłajpedy i komisarz Petisne mają w tych dniach opuścić Kłajpedę. — Pierwszym zadaniem taryby będzie opracowanie konstytucji dla okręgu Kłajpedy. Należy oczekiwać, że wkrótce potem nastąpi zupełne przyłączenie Kłajpedy do państwa litewskiego. W Kłajpedzie oczekują opublikowania decyzji ententy, oddającej Kłajpedę Litwie dnia 16-tego lutego, w którym to dniu Litwa obchodzić będzie piątą rocznicę swej niepodległości.

W dalszej mowie tronowej król wyraził swe głębokie zadowolenie z powodu zawarcia układu konsolidacji długów angielskich w Ameryce.

Co się tyczy problemu bezrobocia, oświadczył król, że rząd skieruje wszystkie swe wysiłki w celu radykalnego załatwienia tej kwestji Zamorski handel angielski a w szczególności handel z koloniami i dominjami wzrasta ciągle. Król zapowiedział wreszcie, iż rząd zaprowadzi szereg reform jak to w sprawie udzielania pomocy dla rolnictwa, w systemie podatkowym, organizacji urzędów przemysłowych, ochrony lokatorów, budowy domów mieszkalnych, oraz uproszczenia procedury sądowej.

CZICZERIN O ZERWANIU OBRAD LOZAŃSKICH.

RYGA, 13 lutego. (Pat). Wczoraj przybył tu w przejeździe z Berlina do Moskwy Cziczerin i Krasin. Minister spraw zagranicznych podejmował ich obiadem. Cziczerin przyjął dziennikarzy i powiedział im — co następuje:

Konferencja lozańska dowiodła, że Rosja i państwa z nią związane są niezbędnym czynnikiem życia międzynarodowego i lekceważenie ich interesów stało się właśnie przyczyną tego chaosu, do którego doprowadziła konferencja lozańska. Wielkie mocarstwa trwają

nał na stanowisku, że narody Wschodu muszą znajdować się pod opieką państw zachodnich. — Wobec zerwania konferencji lozańskie należy oczekiwać, że obecnie rozpocznie się wyteżona akcja dyplomatyczna, która prowadzić będą sprzymierzonych każdy na własną rękę. Anglia, zdaniem Cziczerina, prowadziła podczas konferencji podwójną grę w stosunku do sprzymierzonych, dając jednocześnie do zerwania konferencji. Obecna sytuacja jest bardzo skomplikowana. Mimo to jednak Cziczerin nie wierzy we wznowienie działań wojennych na Bliskim wschodzie.

PORT W SMYRNIIE ZAMKNIĘTY MINAMI.

KONSTANTYNOPOL, 13 lutego. (Pat). — Ze źródeł angielskich donoszą, że dowództwo tureckie zawiadomiło admirała angielskiego Nicholsona, iż wszelkie próby wyłowienia min przy wejściu do portów w Smyrnie będą uważane za cactus belli.

TURCJA MOBILIZUJE.

LONDYN, 13 lutego. (Pat). — „Times” donosi z Konstantynopola, że rocznik 20 został przez Turcję powołany pod broń.

RUMUNIA POŚREDNICZY W SPRAWIE WSCHODU.

BUKARESZT, 13 lutego. (PAT). Rząd rumuński w dalszym ciągu czyni wszelkie wysiłki, aby skłonić delegację turecką do zajęcia stanowiska pojedawczego i aby przekonać ją, że przy niewielkim z jej strony poświęceniu uda się zapewnić pokój europejski. Bratianu przyjął Ismeta basze, poczem po dłuższej naradzie zaprosił przedstawicieli dyplomatycznych Anglii, Francji i Włoch, którym przedstawiciele dyplomatycznych Ismetem basza. W tutejszych ko-

Egzotyczna powieść.

Józef Conrad-Korzennowski: „Fantazja Almayera”; opowieść o wschodniej rzece. Tom. Aniela Zagórska, wstęp Stefana Żeromskiego. Towarzystwo wydawnicze „Ignis”. Warszawa.

W tym samym czasie, kiedy Barres przygotowywał do druku — „Deracines”, aby w kapitalnej powieści dowiedzieć znaczenia i wpływu tradycji i ziemi na twórczość indywidualną, — dojrzejący wówczas artysta Józef Conrad — Korzeniowski kończył swe Zynhadowe wędrówki po morzach i oceanach, aby osiąść w szarej mgłę angielskiej stolicy. Pozornie luźny związek między mistrzem francuskiej prozy i francuskiego nacjonalizmu a największym współczesnym epikiem angielskim — o polskiej krwi, przestanie być tajemniczy, skoro się zważy, że Conrad w całej swej twórczości, wpływie, stanowisku, znaczeniu i umysłowości, jest zaprzeczeniem światopoglądu „deracines”.

Nikt może bardziej od niego nie był wydziedziczony z ziemi ojczyzny, nikt w całym tego słowa znaczeniu bardziej pozbawiony stałego gruntu pod stopami. Bo młody Korzeniowski, po długiej tułaczce rosyjskiej u boku ojca-powstańca, po krótkich studiach krakowskich, rzuca się na oślep w żywioł świata i morskiej przygody. A po kilkunastu latach, w których przemierzał oceany, stawał twarzą w twarz z każdą tajemniczą rasą, kulturą i obyczajem, wyłania się nowy człowiek, zgoła odmienny i różny, wydobyt tylko z siebie samego i z przeżyć, jakich sam w najwyższym trudzie — majtką okrętowego na statkach francuskich i angielskich — doświadczył.

Józef Conrad jest dzisiaj chluba i wielkością Anglii. Przeciwnie czytelnik wielkobrytyjski nie przeczuwa nawet, ani może się domyślać, że popularny autor do niedawna — a nawet dzisiaj jeszcze — mówi, pisze i myśli po polsku. Tajemnicza siła asymilacji potęga przenikania obcej duchowości i obcej rasowej samorodnym talentem i tytaniczną pracą, znalazła w artystycznym zjawisku Conrada jeden z najbardziej klasycznych przykładów.

Nie znaczą to wcale, aby w tym egzotycznym już dzisiaj dla nas narzynie nie kwitły elementy czysto i rasowo polskie. Z krótkiego i wnikliwego wstępu, jakim poprzedził „Fantazję Almayera” Żeromski, uderza nas lamiarna refleksja — wspomnienie Conrada

o Krakowie. „Wydawało mi się, że gdybym dłużej pozostał tam w tej wąskiej ulicy, mógłbym się stać bezradnym łupem cieniów, które wywołałem. Zawisły nade mną tajemnicze i natarczywe w tem lepkiem powietrzu grobów, o posmaku prochu, goryczy i nicości starych nadziei”.

„Lepkie powietrze grobów o posmaku prochu, goryczy i nicości”, jakby dyskretnie wypowiedziany protest przeciw „romantyzmowi” grobów, z którym kilka naście lat później, rozpoczął zwycięską walkę Wyspiański. Conrad nie podjął walki na rodzinnym gruncie; strzepał proch z polskich sandałów, aby zostać obywatelem świata.

Został Anglikiem. Metamorfoza tajemnicza i pozornie nieprawdopodobna. Bo po przeczytaniu pierwszej jego chronologicznej powieści, — „Fantazja Almayera”, napisanej w 15 lat po opuszczeniu Krakowa, — z najwyższym zdumieniem dowiadujemy się o polskim dzieciństwie i polskiej młodości autora. Conrad nie jest powieściopisarzem o typie międzynarodowym, jak Flaubert, Balzac, Tolstoj lub Sienkiewicz; Conrad już w swojej pierwszej pracy zdobywa specyficzny ton brytyjskiej klasyki prozy, który w dumny i anglosaskim Kiplingu znajduje dzisiaj swego współzawodnika.

Cały światopogląd twardego władcy mórz, zamknięty jest w kartach tej pierwszej powieści. Tem jej jest podział ludzi na białych i ko'orowych, świadomość dumy u jednych, upokorzenie i miśliwość u drugich, a motywem wszelkich działań jest złoto, złoto, złoto.

Takie są marzenia Almayera („myśli Almayera błędziły często około złota”), taką była jego fantazja (lub raczej szaleństwo). A kiedy jedna z pół-bronzoowych, pół-białych bohaterów powieści, świetnie narzutowana córka „jedynego białego” na wybrzeżu Pantai ocalała różnicę między ludźmi dzikimi i cywilizowanymi, dochodzi do następujących, dla autora niezmiernie charakterystycznych wniosków, niema żadnych różnic. Czy zajmują się handlem w murowanych gmachach, czy też na błotnistym wybrzeżu rzeki, czy sięgają po wielki zysk, czy też mały, czy oddają się zalotom w cieniu drzew, czy też w cieniu katedry na promenadzie w Singapurze, czy knują różne machinacje pod opieką prawa i zgodnie z zasadami chrześcijaństwa, czy też zasnają swe pragnienia z cicha

chciwością i niepokornionem okrucieństwem natur, równie niekniętych kulturą, jak ich obrzymie i mroczne lasy. — Nina widziała wszędzie te same jeno przejawy miłości i nienawiści, albo brudnej żądzy zysku. I tu i tam jednaki pościg za niepewnym dolarem we wszelkich jego postaciach, różnorodnych i znikomych”.

Pościg za dolarem jest też duchową treścią „Fantazji Almayera”. Conrad maluje po mistrzowski wszystkie etapy tego pościgu, etapy brutalne i marzycielskie, pełne liryzmu, chytrych i okrucieństwa. Daje mu to najbogatsze i najbardziej tajemnicze, osnute tłumem egzotycznych typów i awanturnych przygód. — Rysuje najwprawniejszą ręką postacie kobiet malajskich i rzuca na nie światło miłości, uczucia lub nienawiści. Umie być tkliwy i sentymentalny, meski i brutalny, gdy idzie o zarysowanie dwóch stanów, dwóch kultur, odrębnych ras i pici. Rozumie też swoich „dzikusów”, zna się na ich chytrych i sztukach, wie jak nazwać perfidje Arabów, tchórzostwo Malajów, jak zarzysować rolę holendrów — niedoświadczonych kolonistów — a jak podkreślić świetną grę roznoszącego kulturę Albionu.

Imponująca jest ta wszechstronność obserwacji i bogactwo typów: zastanawiająca wrażliwość w odczuwaniu pejzażu i świetna ironia w groteskowym traktowaniu poszczególnych typów. Tylko że powieść gubi się nieraz w gąszczu egzotyzy i czarowości, że epizody raczej nabierają barwy i walorów artystycznych, a całość jest jak gdyby dydaktyką psychologiczną i etnograficzną.

Conrad w „Fantazji Almayera” uczy nas poznawać swoich bohaterów i więcej o nich mówi, niż ich pokazuje.

Znakomite tłumaczenie p. Zagórskiej jest zanowieniem przyswojenia naszej literaturze dalszych książek wielkiego pisarza, jego powieści i wspomnień, które mają — czytając słowa Stefana Żeromskiego — zastąpić u nas brak literatury morskiej”

Emil Breiter.

PRACOWNIA UBRODOW DAMSKICH

„MARTY”

Wólczańska 148 m. 69.

Przyjmuje wszelkie roboty jako to: palta damskie, kostiumy oraz suknie.

Wykonanie sumienne. Ceny niskie.

Bal w poselstwie japońskim.

Za najbardziej bodaj udany z balów dyplomatycznych ubiegłego karnawału należy uznać bal, wydany w salonach poselstwa przy ulicy Foksal przez japońskiego charge d'affaires p. Morikazu Ida, który czynił honory domu w towarzystwie hr. Potockiej, małżonki prezesa towarzystwa polsko-japońskiego.

Na balu zebrała się elita towarzyska stolicy. Wśród obecnych zauważyliśmy między innymi: marszałka senatu Trampczyńskiego, delegata Polski do ligi narodów, prof. Askenazego z małżonką, ministrów: hr. Skrzyńskiego, Mikułowskiego-Pomorskiego i dr. Chodźkę, podsekretarzy stanu Strassburgera i Simona, wielu senatorów i posłów sejmowych.

Z kolegów-dyplomatów gospodarza przybyli posłowie: Floresco, Tommasini z małżonką, de Aguera, de Panafieu, sir Maxmueller z małżonką, Maxa, de l'Escaille, Pfyffer d'Alfshofen z małżonką, Post z małżonką, Nutesza z małżonką, dr Ehrstroem z małżonką, Kauscher z małżonką i Arnstedt, oraz charges d'affaires: bar. Apor, pułk. Junkier z małżonką, Vatikioty i Yttenborg. Poza tem: gen. Dupont, pułk. Clayton, pułk. Farman; z poselstwa angielskiego — pp. Hoare i Scrivener; z poselstwa rumuńskiego p. Romanesco, z poselstwa szwajcarskiego p. Gignoux, z poselstwa czeskosłowackiego dr. Visek, cały personel poselstwa japońskiego, przyczem ogólna uwagę zwracały narodowe kostjomy japońskie pań Sasaki i małżonki Okabe. Były to ciemno-fioletowe kimona, sniete w nasle specjalnymi japońskimi gorsetami z wyhaftowanymi na białym jedwabiu deseniami o motywach narodowych. Na nogach — japońskie sandały, odsłaniające całą stopę.

Uzupełniając listę gości należy wymienić obecność h. konsula honorowego japońskiego p. Goldfедера, licznych urzędników ministerstwa spraw zagranicznych z pp. prof. Ketrzyńskim, dr. Koźmińskim, min. Targowskim i hr. Przechodźkim na czele, dowódcy D. O. K. Warszawa gen. Kulińskiego, dowódcy m. Warszawy gen. Suzyńskiego, przedstawicieli prasy: red. Strońskiego i Lińskiego, wreszcie nader licznie reprezentowana była arystokracja rodowa.

Wśród olśniewających toalet dam podziwiano zwłaszcza oryginalną girlandę z pawich piór, jako ozdobę głowy signory Tommasini, oraz piękna toaletę z ręcznie malowanych krajobrazów japońskich p. Postowej.

Tańczono ochoczo przy dźwię-

kach świetnego jazz-bandu, przyczem wśród tancerek ogólnie podziwiano młodziczką pannę d' Anckarsvard, córkę posła szwedzkiego, p. Magdalene Samozwaniec, oraz siostrę pani Sasaki, która niespełna miesiąc bawiąc doniero w Warszawie, zarówno w kostjumie, jak w tańcu zeuropeizowała się już zupełnie, zaś wśród tancerzy — sira Maxmullera, oraz pułk. Claytona, nie ustępującym bynajmniej dziarskością sekretarzem legacyjnym, stanowiącym, oczywiście, główny kontyngent tańczących.

Było już dobrze po godzinie 3 w nocy, gdy rozpoczęło się rozchodzenie, serdecznie dziękując p. Ida za niezwykle mile spędzony wieczór.

NIEZDROWA POGOŃ ZA SENSACJĄ.

WARSZAWA, 13 lutego (Telef. od nasz. koresp.).

Jedno z pism łódzkich padło ofiarą swojej lekkomyślności i niewybrednej pogoni za sensacją, a mianowicie przedrukowało w tem piśmie w „depezy własnej” informację z „8 Uhr Abendblatt” berlińskiego, który donosił z Warszawy, że wbrew urzędowym zaprzeczeniom polskim Francja stara się pozyskać Polskę do czynnego wystąpienia przeciwko Niemcom. Dalej na ten temat korespondent pisma berlińskiego snuł najrozmaitsze fantazje, a pismo łódzkie powtórzyło je bez żadnych komentarzy.

Obecnie, jak się dowiadujemy ze sfer miarodajnych, wszystkie te wiadomości pozbawione są wszelkich podstaw i są zupełnym wymysłem.

UNORMOWANIE RUCHU POGRANICZNEGO NA G. ŚLASKU.

KATOWICE, 13 lutego. (A. W.).

W najbliższym czasie będzie powołany do życia urząd rozjemczy dla kart cyrkulacyjnych, złożony z jednego przedstawiciela Polski i jednego przedstawiciela Niemiec. Urząd ten ma rozstrzygać zażalenia, wniesione przez stronę, której odmówiono podania lub wizowania kart cyrkulacyjnych. Karty cyrkulacyjne, jako osobne legitymacje, postanowiono wprowadzić na mocy układu genewskiego na przeciąg lat 15, licząc od dnia zmiany suwerenności, dla ułatwienia ruchu osobowego w obrębie obszaru plebisycytowego.

Rząd niemiecki wyznaczył już członka urzędu rozjemczego. Wyznaczenie polskiego przedstawiciela nastąpi w najbliższym czasie.

STANISŁAW PRZYBYL ZEWSKI.

26)

Il Regno Doloroso.

Powieść.

(Ciąg dalszy).

Co za straszna piękność! pomyślał De Lanire.

Nie czuł ani lęku, ani przerażenia, patrzył na to wszystko, jakby był stanał przed jakimś z tych zdumiewających obrazów, jakich się był dosyć w Holandji napatrzył.

I teraz już dokładnie widział, jak ta doniedawna jeszcze ciemna masa kształtowała się jeła, wyłoniły się czarna sierścią obrośnięta miona, brzuch, pokryty rybnią łuską, ogromny pshal na dwie części rozszerzony, które tworzyły formę kaduceusza, a z podwiniętych pod ogromne cielsko nóg wysterczały, koźle kopvta.

I tak siedział w srogim majestacie ten szatański Chrystus, wokół pyska, który od obrzymich, spiczastych uszu satvra rozorywał cała te chimeryczna morde szatańskich potęg, srożyło się dzikie szwercstwo, zaciekała parodia słów Chrystusa:

„Quotidie aud vos sedebam, docens in templo”.

Ale cóż to było?

Naokoło tronu na którym Szatan siedział kreciło się dwóch księży, przybranych w kościelne ornaty, jeden z nich siwy starzec

— Migalena! jak najwyraźniej Migalena, tak dawno już poszukiwana Migalena, na którego sumieniu ciążyły potworne zbrodnie, Migalena posadzany o rzeź całego szeregu niewinnych, mordowanych przy czarnych mszach, by spełniły się słowa tego, który powiedział: pozwólcie, by dzieciątka do mnie przysły — a ten drugi — ten młody ksiądz, toć to ten słynny rozpustnik, którego De Lanire był niedawno widział, jak wracał z odpustu w Irunie pijany w towarzystwie czterech rozpasnanych dziewczek — jakże się on nazywał? Ach! Pierre Bocal...

De Lanire przyglądał się ciekawie całej tej niesłychanej ceremonii, w której wyrażała się tak straszliwa nienawiść, tak piekielna pogarda dla wszystkich obywateli kościelnych, takie rozpasane szwercstwo z wszystkiego co za święte uważane, że De Lanire musiał mimowoli podziwiać tą rozwościeczoną nienawiść, która się wysilała w najdzikszych pomysłach, by zbezczcić, zniechłuić wszystko co w kościele za najświętsze uznawano.

Z plugawego dołu tuż u stóp Szatana, czerpał Bocal do kociołka, zaszłego wewnątrz grynszpa-

nem, a Migalena kropił obecnych obficie tym stęchłym, ohydnyim plugiem, przyczem miast: w imię Ojca i Syna, wołał:

In nomine Patrici, Aragucaci Petrica Agora, Agora Valentia Donanda gonre gaifz, gonstia De Lanire znał znaczenie tych słów:

„Au nom de Patrique, Petrique d'Arragon, a cette heure, a cette heure Valence, tout notre mal est passe!”

Trzy języki złożyły się na to diabelskie „w imię Ojca” — łaciński, hiszpański i baskijski. By w ten sposób zakoić z Trójcy Św.

Teraz zjawił się w porzwanym mitrze na głowie ministrant, w którym De Lanire ku swemu zdumieniu poznał młodszego Lencina, zawiadowcę niedaleko stad niożonego zamczku — wymachiwał ogromnym trebularem, z którego dmęły się pasma smrodliwego dymu z palących się ziół trujących, który obecni chwyciły w siebie wdychali, a działanie tego dymu było przerażające: jedni wpałali w konwulsje, inni tarzali się po ziemi, tamci zaś wreszcie w niebogłosy najpotworniejsze blasfemie przeciw matce Bożej, która nazywali ruda wstępcznicą — ciekawe, nazywał De Lanire — tak ja też nazywali Albiności, a więc to reszki starożytnego królewskiego De Lanire był bardzo zadolowany z tego odkrycia i cały ten szatański sebat nabrał dla niego całkiem nowego zna-

czenia, a gdy podczas offertorium Migalena potem Bocal, a potem wszyscy obecni zaczęli się cisnąć do teraz już tyłem do zgromadzenia obróconego Szatana, by go z uroczyście całą i kornem nabożeństwem całować w ogon, wiedział, że w ten sposób pragną razić swoją cześć dla materji i ja uswięcić.

Kobiety czolgały się, by ten uroczysty akt spełnić, nie na kłęczkach, ale jak zwierzęta na czworakach, przyczem rżały, jak kobyły, chrząkały jak maciory, beczwały jak owo lub kozy — powstał nieopisany hałas, piekielna symfonia opętanych głosów, ryków, pisku, beku, nieartykułowanych, zwierzęcych wrzasków, zmieszanych z grzmotem jakby tłuczonych tafl funkp, czy też ulewa piarogów. Potem nagle wszy stko ucichło — kobiety pozapałaly czarne świece z tuszczu pod czas porodu noduszonych, niechrzczonevch dzieci — Szatan znowu się odwrócił i znowu nadli zgromadzeni na ręce i powłóczac nogami, czolgał się w straszliwym lęku i strachu do stóp Szatana, by go w lewa rękę całować — była to chwila straszna naniecia i wyczekiwanja, bo teraz zwykł Szatan czynić obrachunki z swoją gminą.

Każda z czarownic musiała się snowiącać z zbrodni, które w imię Szatana i na cześć jego zdolała popełnić a włosy na głowie się języły od tych strasznych spo-

wiedzi. Nie było takich zbrodni, któreby tu nie były wymyślone, a wśród nich takie wymyślne, że trudno było De Lanire pojąć, że mógł ludzki być w stanie je wypięgnąć.

Biada tej, która z ciężkim sromem i wstydem tem jedynie pochłubić się mogła, że rzuciła urok na bytło sasiada, tak, że powydzichało, lub też taką drobnostką ze urzeka ostatni zagon jakieś biednej wdowy tak, że całe proso na niu wygniło — wtedy Szatan stawał się srogim sędzią — walił nieszczesne czarownice po łbach gdyby żelaznym młotem — nie dziw, pomyślał De Lanire, że nieraz, jak to często słyszał, czarownice te nieszczosliwe uderzenia tygodniami odleżeć musiały.

Po skończonej snowiedzi rozległa się znowu piekielna litanja na cześć Szatana, który znowu rozparł się, jakby zmęczony i strasznie znudzony na swym tronie, raz po raz tylko rzucał pogardliwe spojżenia, ale tak straszne, że nikt nie śmiał w twarz jego spojrzeć.

A w głębokim skupieniu rozlegały się wrzaski:

El El A! H! hau! hau! hau!

Va! Va! Va! Va!

Aie Sarave! aie Sarave!

El! Af! Tjein! Aria! Hyn! Ten!

Vav Vaa Fva, Aaa, Eie, Exe.

A El! El! El!

Zdumienie De Lanire wzrastało co chwilę.

(C. d. n.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Łódź jako największe w państwie centrum obrotu wekslowego.

Pod względem ilości weksli, puszcanych w obieg, Łódź zajmuje pierwsze miejsce w Polsce. — Do łódzkiego oddziału P.K.K.P. wpływa dziennie więcej weksli, niż do wszystkich oddziałów, w kilku dzielnicach przez miesiąc.

W miesiącu styczniu ogółem zdyskontowano około 70 tysięcy sztuk weksli na ogólną sumę z górą 50 miliardów. Ilość przedstawionych do dyskonta weksli była znacznie większa, gdyż około 10 proc. trzeba liczyć na weksle odrzucone przez komitet dyskontowy już to dla braków formalnych, lub też ze względu na osobę wystawcy — o ile ten znany jest z poprzednich doświadczeń jako niepunctualny płatnik, dopuszczający weksle swe do protestu

W pierwszej dekadzie lutego, mimo pewnego zastoju łódzki oddział P. K. K. P. już zdyskontował blisko 30 tysięcy sztuk weksli. — Prawdopodobnie w tym miesiącu po raz pierwszy ilość zdyskontowanych weksli przekroczy w Łodzi cyfrę 100 tysięcy sztuk, a kwota dyskonta 100 miliardów marek. Do takich granic wzmożony obieg weksli pociąga za sobą szereg technicznych trudności w pokonaniu go.

W porównaniu z innymi oddziałami, oddział łódzki jest pierwszym, gdy chodzi o ilość zdyskontowanych przez niego weksli. — Stosunek jest aż tak rażący, że wpływ materiału wekslowego w jednym dniu jest w Łodzi większy od całomiesięcznego wpływu wszystkich oddziałów P. K. K. P. Małopolski i Śląska Cieszyńskiego. Napływ weksli do oddziałów w Krakowie i Lwowie nie przekroczył w styczniu cyfry 2.000 sztuk. Taką samą cyfrę wykazuje Bielsk-Biała. Inne oddziały, jak np. Tarnopol, Przemyśl, Jarosław i t. d. wykazują miesięczny napływ weksli w cyfrach od 10 do 50 sztuk.

W ostatnich dniach prawie codziennie napływa do łódzkiego oddziału P.K.K.P. do dyskonta przez znaczonych weksli od 6 do 7 tysięcy sztuk.

Ilość ta jest jednak już prawie ostateczną, jaką sprawnie można pokonać. Jeżeli w dalszym ciągu sytuacja wymagać będzie powiększenia kredytów dyskontowych

dla przemysłu, to sfery miarodajne będą się starały wywrzeć wpływ na przemysłowców, by dla uproszczenia pracy P. K. K. P. przedstawiali do dyskonta tylko weksle, opiewające na większe kwoty, tak jak mają to zamiar uczynić banki prywatne. Wystarczy powiedzieć, że dziś już dla opracowania codziennego napływu weksli, mobilizuje się na kilka godzin popołudniowych prawie wszystkich urzędników, gdyż personel wydziału dyskontowego nie wystarcza, a powiększyć nie można go dla braku odpowiedniego lokalu.

Takie same trudności przedstawia opanowanie techniczne obiegu gotówkowego. Nawet banknoty najnowsze, pięćdziesięciotysięczki, okazują się „drobnymi“ przy kilkumiljardowych obrotach dziennych P. K. K. P. A banknotów tych stosunkowo mało jeszcze jest w obiegu. Wyplaty i wpłaty dokonywane są w banknotach tysiącmarkowych, pięciotysięczkach, a już rzadko dziesięciotysięczkach.

W oddziale dla liczenia pieniędzy przy P. K. K. P. w Łodzi zatrudnionych jest z górą dwadzieścia osób, które, pracując po siedem godzin dziennie nie zawsze są w stanie przeliczyć paczek banknotów, przynoszonych przez klientów, którzy dla zaoszczędzenia sobie czekania na przeliczenie wystawiają rewersy, że za ewentualne znalezione w paczkach braki całkowicie odpowiadają.

Klijenci P. K. K. P. przynoszą pieniądze na wpłaty i wynoszą otrzymane w walizkach, skrzyniach, a nawet często zajeżdżają furgonami.

Dla odwożenia samych tylko zniszczonych banknotów do Warszawy i przywożenia ze skarbcza emisyjnego w Warszawie potrzebnych odcinków, których brak daje się czuć, kursuje dzień w dzień między Warszawą a Łodzi kilka olbrzymich skrzyń naładowanych banknotami.

Pezet.

Interpelacja Pryluckiego w sprawie „chałupników“.

W sprawie chałupników w Łodzi i okręgu, poseł Prylucki zgłosił interpelację do min. pracy i o sp. w sprawie nieprawidłowego stosowania ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby. Interpelacja brzmi jak następuje:

Miasto Łódź i okręg łódzki liczy kilka tysięcy tkaczy zarobkowych t. zw. lohnweberów, którzy pracują u siebie w domu na własnych warsztatach dla jednego lub kilku fabrykantów, używając surowce otrzymane od pracodawców i stanowiące własność tych ostatnich. Tkacze ci, zatrudniają u siebie członków swej rodziny lub też obcych pracowników. Praca ta jest jedyną podstawą ich utrzymania, tkacze ci bezsprzecznie uważani być powinni za chałupników w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 19 maja 1920, o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby. Jakkolwiek artykuł 52 części IV w wspomnianej ustawie po-

stanawia, że składki za chałupników i osoby u nich zatrudnione wnosi przedsiębiorca, albo kupiec-pośrednik, dla którego wykonują pracę, organy kasy chorych zwłaszcza na prowincji częstokroć pociągają do bezpośrednich świadków na rzecz kasy chorych tkaczy zarobkowych, nie zaś przedsiębiorcy. Zaznaczyć należy, że tkacze zarobkowi zrzeszeni są we własnym stowarzyszeniu zawodowym z siedzibą w Łodzi przy ulicy Brzezińskiej 7.

Wobec powyższego niżej podniósł, zapytania p. ministra pracy i o. s. czy skłonny jest położyć kres takiemu nieściśłemu stosowaniu ustawy, oraz polecić organom kasy chorych, ażeby stosownie do art. 6 i ustawy z dn. 18 maja 1920 roku ściągali składki za tkaczy zarobkowych i osoby u nich zatrudnione, nie od tkaczy tych, lecz od przedsiębiorców, dla których ci pracują. (bip).

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Przeważnie pochmurno, miejscami mglisto, lub lekki śnieg. Wiatry lokalne.

Drogie zboże dla miast.

Dnia 13 b. m. w wydziale zaprowiantowania w Warszawie odbyło się posiedzenie, na którym prezes poznańskiego syndykatu rolniczego p. Zygmunt Chrzanowski oświadczył, że zapewnienie miastom zboża przed nowym urodzajem po cenach dostępnych nie da się urzeczywistnić, wobec niepewności w sytuacji na rynku zbożowym i ciągłej dewaluacji banknotów obiegowych.

Nowa linia kolejowa.

Minister kolei żelaznych nadał jednej z firm prawo zejścia na grunt w celu czynienia przedwstępnych poszukiwań kolejowych od Dobrzelina przez Luszyn do Sannik i od Luszyna do Brzoźów Starych, oraz od Toporowa do Trabek. Projektowana linja ogólnej długości 52 kilom. przechodzić będzie przez województwo warszawskie.

Ceny złota w P. K. K. P.

Polska krajowa kasa pożyczkowa płaćca wczoraj za rubla złotego 19.306 mkp., za markę złotą 8.939 mkp., za austriacką koronę złotą 7.602 mkp., za złotą jednostkę monetarną Unji łacińskiej (frank złoty) 7.241 mkp.

Konkursy w szkolnictwie.

Władze szkolne ogłosiły konkurs na stanowisko inspektora szkolnego w Siedlcach. Podania winny być składane w kuratorium okręgu szkolnego w Siedlcach.

Do posady powyższej przywiązane są pobory, unormowane ustawami z dnia 13 lipca 1920 roku i 18 marca 1921 r.

Częste ogłaszanie konkursów przez władze szkolne stwierdza, że w szkolnictwie daje się zauważyć brak kandydatów na stanowiska odpowiedzialne.

Konkursy w urzędach pocztowych.

Władze pocztowo-telegraficzne ogłosiły konkurs na posady następujące:

1) na stanowisko kierownika urzędu pocztowego w Stróżach; podania osób zainteresowanych winny być kierowane do dyrekcji poczt i telegrafów w Krakowie;

2) na stanowisko naczelnika urzędu pocztowego w Żółni; podania winny być kierowane do dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie.

Sprawy meldunkowe

Ponieważ władze domów zwróciły się do komendanta policji z petycją, aby opłaty wyznaczone zostały za meldowanie i wymeldowanie, oraz aby stanowiska administratorów zajmowane były za pośrednictwem związku, komendant policji w sprawach tych, nie leżących w jego kompetencji, skierował rządów do miarodajnych w tej sprawie władz.

Echa bankructwa „Brygady“.

Wczoraj do I-szego komisariatu policji zgłosił się główny dyrektor i współwłaściciel firmy inż. Tramer, który oświadczył, iż po powrocie z Warszawy dowiedział się, iż jest poszukiwany, wobec czego staje do dyspozycji władz. Odstawiono go do urzędu śledczego.

Onegdaj wobec tego, że znaleziono u wicedyrektora Helmana asygnaty na podjęcie 21 milionów w P. K. K. P. wpłacone przez intendenta, wypisane były na jego nazwisko, odstawiono go pod eskortą policji do P. K. K. P. i wpłacono w fabryce te same robotnikom, o czem doniósł wczoraj „Kurier Wieczorny“.

Strejk pracowników miejskich zażegnano.

Pracownicy otrzymali 60 proc. dodatku za luty.

Jak doniósł wczorajszy „Kurier Wieczorny“ pertraktacje magistratu z komisją strejkową związków pracowników miejskich rozpoczęły się wczoraj o godz. 11 w południe.

O godz. 12 w południe, w myśl okólnika komisji strejkowej, urzędnicy magistracy porzucili pracę i w ciągu kilku minut biura opustoszały.

O godz. 1 minut 15 ukończono konferencję prezydium magistratu z przedstawicielami związków pracowników miejskich, w myśl której przyznano za luty 60 proc. dodatku, który to jednak ma być wypłacony w terminie od 20 b. m. do 5 marca.

Strejk pracowników miejskich zażegnano i pracownicy powrócili do biur i wszystkich zakładów miejskich.

Od magistratu otrzymujemy w tej sprawie następujący komunikat:

Przedstawiciele magistratu m. Łodzi, w osobach: wiceprezydenta d-ra Warwńskiego i ławn. Doroty Kłuszyńskiej niniejszem oświadczają przedstawicielom związków

zawodowych pracowników miejskich:

1) Wypowiada się umowę, dotyczącą automatycznego podwyższenia poborów pracowników miejskich według orzeczeń komisji wólkienicznej z dnia 15 lutego 1923 r., czyli że na miesiąc marzec r. b. już umowa nie obowiązuje.

2) Utrzymuje się w całości przepisy o uposażeniu pracowników miejskich m. Łodzi i wszystkie inne, zawarte przez magistrat, a zatwierdzone przez radę miejską.

3) Pracownicy miejscy zobowiązują się wydelegować 6 przedstawicieli związków w terminie do 17 lutego r. b. do komisji, mającej na celu uzgodnienie interesów pracowników miejskich i magistratu.

Wypłata różnicy poborów za miesiąc luty rozpocznie się dnia 20 lutego, ukończona zostanie 5 marca r. b.

Umowę powyższą podpisali wymienieni wyżej przedstawiciele prezydium magistratu, oraz przedstawiciele wszystkich związków pracowników miejskich.

Zakończenie strejku trykociarzy.

Na odbytem w dniu wczorajszym, o godz. 6-ej po poł., posiedzeniu wspólnym przedstawicieli słow. fabrykantów pożyczoszników z przedstawicielami polskiego związku, oraz związku zawodowego pożyczoszników i trykociarzy, w spra-

wie trwającego strejku, doszło późnym wieczorem do ugody, na mocy której robotnicy uzyskali 60 proc. podwyżki i przystępują w dniu dzisiejszym, t. j. 14 lutego, do pracy na nowych warunkach.

Ze związku pracowników przemysłu drzewnego.

Zebranie sprawozdawcze z działalności ubiegłego półroczia.

W niedzielę odbyło się półroczne zebranie pracowników przemysłu drzewnego. Okazało się, iż główna bolączka związku jest brak umowy zbiorowej, ponieważ zarząd związku zajęty był ciągle załatwianiem kwestii bieżących, jak akcja podwyżkowa, kasa chorych i t. p. Sprawozdanie z działalności związku złożył członek zarządu p. Potakowski, który zaznaczył, iż już na zebraniu zeszłorocznym okazało się, że związek źle funkcjonuje, jest nieżywy i nie wzbudza zainteresowania wśród robotników.

Co do sekcji, to pierwsza była sekcja modelarzy, następnie skrzyniarzy, trumniarzy i robotników maszynowych i szrotkarzy. Zarząd nie mógł sekcjom tym poświęcić więcej czasu, to też w celu zaradzenia złemu powzięto uchwałę stworzenia w Łodzi okręgów w ten sposób, aby sekretarz okręgu przebywał w Łodzi przez 15 dni w miesiącu, pozostałe zaś 15 dni w innych miastach. Sprawozdanie kasowe wykazuje 695.925 dochodu, który po opłaceniu wszelkich kosztów, zmniejsza się do sumy 13.895, pozostałe na pierwszy stycznia r. b.

W dyskusji nad sprawozdaniem zabierali głos pp. Kałużyński, Potakowski, oraz delegat z Warszawy Goledzinowski. P. Kałużyński stwierdził, że sprawozdanie półroczne jest zbyt skromne i brak jest sprawozdania z działalności sekcji i stosunku sekcji do zarządu. — Głównym zadaniem zarządu winno być zawarcie umowy zbiorowej. Zarząd dążył do tego, lecz apatja członków dawała się we znaki przy tem, jak i podczas akcji podwyżkowej. Mówca w końcu postawił wniosek o wyrażenie wotum zaufania zarządowi, który zebranie przyjął.

Sprawy organizacyjne referował delegat z Warszawy Goledzinowski. Połączeniem robotników drzewnych zajmował się już zjazd w roku 1919 i następnie, jednak zcentralizowanie nie nastąpiło. — Ostatecznie na marzec zwołana zostanie konferencja, celem ostatecznego połączenia na gruncie zupełnej swobody poszczególnych związków. Po wybraniu zarządu i komisji rewizyjnej zebranie zamknięto. (bip).

my 13.895, pozostałe na pierwszy stycznia r. b.

W dyskusji nad sprawozdaniem zabierali głos pp. Kałużyński, Potakowski, oraz delegat z Warszawy Goledzinowski. P. Kałużyński stwierdził, że sprawozdanie półroczne jest zbyt skromne i brak jest sprawozdania z działalności sekcji i stosunku sekcji do zarządu. — Głównym zadaniem zarządu winno być zawarcie umowy zbiorowej. Zarząd dążył do tego, lecz apatja członków dawała się we znaki przy tem, jak i podczas akcji podwyżkowej. Mówca w końcu postawił wniosek o wyrażenie wotum zaufania zarządowi, który zebranie przyjął.

Sprawy organizacyjne referował delegat z Warszawy Goledzinowski. Połączeniem robotników drzewnych zajmował się już zjazd w roku 1919 i następnie, jednak zcentralizowanie nie nastąpiło. — Ostatecznie na marzec zwołana zostanie konferencja, celem ostatecznego połączenia na gruncie zupełnej swobody poszczególnych związków. Po wybraniu zarządu i komisji rewizyjnej zebranie zamknięto. (bip).

Prócz tego do urzędu śledczego wpłynęły pretensje izby skarbowej w wysokości 5 milionów za zaległe podatki, oraz z kasy chorych na 10 milionów mk. Ad. Kobyliński w imieniu robotników wniósł do sadu okręgowego podanie o ogłoszenie upadłości firmy „Brygada“ i sprawa ta rozpatrywana będzie na posiedzeniu gospodarczym sadu. Na razie opieczętowane zakłady „Brygada“ przy ul. Piotrkowskiej 136 i Pańskiej 94, gdzie wystawiono posterunki policji. Akta sprawy przesłano prokuratorowi. (bip).

Ceny mięsa i tłuszczów.

Referat do walki z lichwą przy komisariacie rządu na m. Łódź, zarejestrował następujące ceny tłuszczów, mięsa oraz wyrobów masarskich: w sprzedaży detalicznej za 1 kg.:

Mięso wołowe normalne I-szy gatunek — 6.800 mk.; II gat. — 6.200, koszerne I gat. — 8.500, II gat. — 7.500, mięso cielęce normalne — 6.800, koszerne — 7.200, mięso baranie normalne — 7.400, koszerne — 7.800, poledwica wołowa — 9.000 mk., łój jadałny — 7.400, mięso wieprzowe normalne — 7.800, schab i baleron — 8.800, słonina i sadło — 11.200, smalec — 14.000, kielbasa zwyczajna — 8.000, lepsza 10.400, krakowska, paszeta — 11.000, kiełbasa, kiszka wątrobiana i czarna — 6.400, kaszana — 3.400, szynka wędzona bez kości — 15.000, z kością — 12.000, gotowana — 16.000, baleron wędzony surowy — 15.000, gotowany — 16.000, boczek wędzony surowy — 11.000, gotowany — 14.000, słonina wędzona — 12.000, poledwica surowa wędzona — 15 tysięcy mk. (bip).

Walka z drożyzną.

Onegdań w starostwie, pod przewodnictwem zastępcy starosty odbył się zjazd wszystkich przodowników policji powiatowej na powiat łódzki. Obecni zaznajamiali się z istniejącymi przepisami, dotyczącymi walki z lichwą i drożyzną. Niezależnie od pracy w tym kierunku wszystkich funkcjonariuszów policji na pow. łódzki, wyznaczonych zostało 8 niższych

funkcjonariuszów, którzy specjalnie zajmą się walką z paskarstwem.

W sobotę odbędzie się II-gi taki zjazd, na którym policja wykaże się ze znajomości istniejących w tym względzie przepisów i później dopiero policja powiatowa zabierze się do walki z paskarstwem. (bip).

Pomoc dentystyczna dla młodzieży szkolnej.

Ambulatorjum polsk. czerw. krzyża (Wólczańska Nr 36), wobec zmniejszającej się w ostatnich dniach frekwencji, spowodowanej ukończeniem leczenia zębów wielu pacjentom, wzywa młodzież szkół średnich do korzystania z pomocy dentystycznej i lekarskiej w zakresie wszystkich chorób. Gabinety dentystyczne czynne codziennie od godziny 4 do 8 wiecz. Leczenie po cenach nader przystępnych, niezamierzonym — bezpłatnie.

Szkola powszechna bez światła.

W zabudowaniach fabryki Szajblera (Księża Młyn) mieści się szkoła powszechna Nr 68, licząca 4 oddziały. W szkole tej odbywa się nauka wieczorem. Tymczasem z niewiadomej przyczyny zarząd fabryki pozbawił szkołę gazu, mimo to, że fabryka posiada własne dwie gazownie. (bip).

Budżet rady szkolnej powiatowej.

Ogólny budżet rady szkolnej powiatowej wynosi 10.823.000 mk. — główne pozycje w wydatkach, to kursa wakacyjne dla nauczycieli — 3.000.000, internat przy seminarjum nauczycielskiem w Zgierz 1 milion, na zapomóg dla nauczycieli 1 milion, oraz wydawanie broszury pod tyt. „Rozwój szkolnictwa powszechnego w powiecie łódzkim“ 600.0000 mk. (bip).

Młodzież a sensacje kinowe.

Wobec tego, iż młodzież uczęszcza do kinematografów na obraby, nieodpowiadające treścią swą poziomowi jej wykształcenia, to przeważnie na obraby treści sensacyjno-kryminalistycznych, wyświetlane w kinach drugorzędnych, komendant policji na miasto Łódź, inspektor Roszkowski wydał rozporządzenie, aby kierownicy komisariatu zarządzili i osobiście dopilnowali, by młodzież do lat 17-tu w żadnym wypadku nie uczęszczała na obraby dla niej zabronione, co ma miejsce przeważnie w dni przedświąteczne i świąteczne w godzinach wieczornych. Właściciele kinoteatrów winni przestrzegać poważnie go pociągani będą zgodnie z obowiązującymi przepisami do odpowiedzialności karnej. (bip).

Przedstawienia dla związków i stowarzyszeń.

W związku z zapadłą na ostatnim posiedzeniu komisji teatralnej uchwałą, na zasadzie której związki zawodowe, instytucje społeczne i kulturalno-oświatowe mają prawo zakupienia przedstawień po 400.000 mk., odbyły się 2 takie przedstawienia, na których odebrano „Wilki“ R. Rollanda. — Prefekcje wstępne wygłosili pp. T. Filipowicz i Wittlin. (bip).

Wypadki.

Pożar. Przy ulicy Gdańskiej 17 wybuchł pożar z powodu zapalenia się drewnianej ślany, przylegającej do wadliwie urządzonego pieca. Ogień ugasiły I-szy i II-gi oddziały straży ogniowej. (bip).

Kradzieże. Z mieszkania Józefa Radzkiego przy ulicy Wólczańskiej 260

skradziono garderobę wartości półtora miliona marek. (bip).

Przy pracy. Robotnik Emil Benke w fabryce Bellera przy ulicy Piotrkowskiej 170 uległ uszkodzeniu prawej ręki. (bip).

Kryminalistyka.

Amatorzy wełny. Dom ekspedycyjny Bergmana przy ulicy Kilińskiego 112 złożył w podwórzu wełnę. Po pewnym czasie okazał się brak wełny, wartości 2 milionów. Zawiadomiony o wypadku 8 komisariat policji, wszczął energiczne śledztwo i ustalono, że skradzioną wełnę przewieziono do mieszkania Leopolda Najberta przy ulicy Kilińskiego 121. Podczas rewizji wełnę odnaleziono. W związku z tem aresztowano Najberta, oraz współsprawców kradzieży Józefa Eisnera (Fajfra 19), Jana Szycha (Przedziałna 30), Kazimierza Janotę (Przejazd 41) i Stefana Józwiaka (Kilińskiego 112). Aresztowanych przesłano do sądziego śledczego. (bip).

Obława. Na terenie kolejowym stacji Łódź-Kalska policja dokonała obławy na złodziei kolejowych, okradających ładunki kolejowe. Aresztowano Jana Ślusarczyka i Marijana Maciejczyka, nie posiadających dowodów osobistych ani stałego miejsca zamieszkania. (bip).

Amatorka przędzy. W fabryce „Szajblera i Grohmana“ zatrzymano robotnicę Irenę Wypich (Czestochowska 7), która usiłowała wynieść z fabryki 43 szpulki przędzy. (bip).

Miły kuzyn. Leonard Biernacki, zam. przy ulicy Złotowskiej 77, zameldował policji, iż kuzyn jego Tomasz Biernacki, skradł mu z szuflady 1.600.000 mk i zbiegł. (bip).

Wykrycie kradzieży. W ubiegłym tygodniu dokonano kradzieży w mieszkaniu Stanisława Ubysza przy ulicy Stefańskiej 25. Po przeprowadzeniu śledztwa policja w sprawie tej aresztowała Stanisława Cyniaka, Andrzeja Michałaka i Marię Zbierkowską, zm. przy ulicy Zawiszy 26. W mieszkaniu ich podczas rewizji zauważono część skradzionych rzeczy (bip).

Antymilitarysta. Za uchylanie się od służby wojskowej aresztowany został Józef Milczarek, zam. przy ulicy 28 P. S. K. 57. Odesłano go do komisariatu rządu. (bip).

Co kradną? Dnia 9 b. m. około godz. 20 dokonano kradzieży z mieszkania Konstantego Piotrkowskiego (Nowaka 19). Łupem złodziei stała się garderoba wartości 5 milionów mk.

Teatr i muzyka.

— 0 —
Teatr miejski.

Dziś „Gółbie serce“, z Jaraczem Srajem Sarnecka, Bronowska i Orliszczem w rolach głównych.

Rozpoczęły się próby z tragedji Schillera „Intryga i miłość“. Premiura w pierwszych dniach marca z okazji jubileuszu 35-letniej pracy scenicznej Wacława Gurynowicza.

NA WYPŁATE!!

firanki, obrusy, ręczniki, płótna, towary damskie i męskie.

MARKOWICZ i S-ka
Piotrkowska 37, w podwórzu.

Teatr **Scala**. Tylko dziś i jutro!
Mieczysława Cwiklińska
Kaz. Junosza-Stepowski
St. Stanisławski i inni
Dziś, dn. 14 i jutro, dn. 15 b. m., o godz. 8.30 wiecz.
„BANCO“

Reżyser JAN JANUSZ.

Szatka 10zła bez suflera.

Bilety w cukierni W. Komara od g. 11-3 do 5-9 wiecz.

Z powodu przedwczesnego zgonu naszego nieżałowanego przyjaciela handlowego, współwłaściciela firmy S sorowio Hermana Preissa i S-ka w Pabjanicach

ś. p. Artura Preissa,

w którym tracimy człowieka o niezwykłych zaletach charakteru i umysłu, składamy rodzinie a w szczególności bratu zmarłego panu Hermanowi nasze najgłębsze współczucie.

Zmarły pozostawia wśród nas niezatartą pamięć.

Firma Maroko i Comber, w Kaliszu.

387-1

Z sądów.

— 0 —

O napad rabunkowy.

Sąd okręgowy w składzie sędziów: Kahla (przewodniczący), Kozłowski i Łuczyskiego rozwał sprawę przeciwko 20-letniemu Bolesławowi Michałkowi i 19-letniemu Stanisławowi Leśniewiczowi, oskarżonym o napad d. 27 lipca 1921 r.

Dwaj mieszkańcy wsi Retkini gm. Brus, Jan Zubert i Józef Musiał po sprzedaży siana około godziny 6 po poł. przyszli do piwiarni Mieczyskiego przy ulicy Nowo-Kątnej nr. 4, celem uregulowania rachunków wynikających ze sprzedaży. Musiał miał przy sobie 11.000 mk., a Zubert 12.000, z których opłacili należne furmanowi za dostawę siana, a pozostałe 3.000 mk. podzielili między sobą. Po wypiciu kilku butelek piwa w towarzystwie znajomego Józefa Nowaka, który był w piwiarni, około godz. 9 wiecz. Musiał pozostał, a Zubert i Nowak wyszli i zamierzając pójść do domu, skierowali się w kierunku Retkini. Gdy doszli do plantu kolejowego, wiodącego na Rokicie, odległego o jakie 200 kroków od piwiarni, nagle napadło na nich kilku robotników i z okrzykiem: „ty, chamie, będziesz sprzedawał ćwiartkę kar tofli po 500 mk.“ poczęli ich bić, przyczem Zuberta jeden złapał za rękę, a drugi wyciągnął z zewnętrznej kieszeni marynarki portfel z 13.500 mk. i paszportem.

Przeprowadzone w tej sprawie śledztwo wykazało, że napastnikami byli oskarżeni.

Na sądzie oskarżeni nie przyznając się do napadu zeznali, że tamci pijani przechodząc uderzyli ich, na co oskarżeni reagowali. — Wynikła bójka, podczas której Zubert zgubił pieniądze.

Poszkodowany Zubert zeznał, że idąc plantem kolejowym otrzymał uderzenie pięścią w oczy, następnie napastnik podstawił mu nogę, wobec czego upadł on na ziemię. Potem dobiegł do niego inny i któryś z nich przycisnął mu głowę do szyny, a drugi wyjął mu pieniądze, poczem go zostawili, a sami zbiegli w stronę piwiarni. — W końcu zaznaczył, że znęcano się nad nim, lecz nie krzyczał, bo się bał, gdyż grozono mu śmiercią. Świadek Młynarczyk, policjant, zeznał, że oskarżeni w komisariacie wymienili nazwiska napastników, lecz przy konfrontacji ich nie poznali.

Po zbadaniu kilku świadków poszkodowanego, zabrał głos prokurator, wnosząc o ukaranie podstępnych, zgodnie z aktem oskarżenia.

Sąd, po naradzie, uznał obydwoh winnymi dokonania napaadu i skazał ich na dwa lata więzienia z zaliczeniem 1 roku aresztu prewencyjnego. (bip)

Z powodu przedwczesnego zgonu wielce cenionego

ś. p.

Artura Preissa

niniejszym składamy pozostałej rodzinie wyrazy głębokiego współczucia.

H. i F. Dziadoszyńscy.

2413

Z powodu przedwczesnego zgonu

ś. p.

ARTURA PREISSA

serdeczne współczucie Rodzinie wyrażają

B-cia A. i N. Fajłowicz.

2412-1

Z powodu śmierci

ś. p. ARTURA PREISSA

wyra am rodzinie swoje szczere współczucie.

B. Światłowski.

Z powodu zgonu

b. p. Maksa Szretera

współwłaściciela firmy „Łodzianka“ wyrazy serdecznego współczucia wyrażają

Współpracownicy
firmy „Łodzianka“ S-ka z ogr. odp.

W czwartek, dn. 15 lutego 1923 r o godz. 12 i pół po południ, w rocznicę śmierci

b. p. ALEKSEGO KANTORA

odbędzie się nabożeństwo żałobne w synagodze przy Placu Wolności Nr 10, na które krewnych, przyjaciół i znanych zaprasza

Zarząd Łódzk. Tow. „Bykur Cholim“ i Komitet „Uzdrowiska“.

Z powodu zajścia między p. Arturem Reiterem, a p. Szymonem Landau, pn Artur Reit r zobowiązał się złożyć na Czerwony Krzyż mk. 100.000 przepaszając tą drogą p. Szymona Landau. 4141

Z powodu zgonu

ś. p. Artura Preissa

składa pozostałej rodzinie wyrazy głębokiego współczucia

M. Srebrny.

MASZYNY do pisania

Orzeł — ostatnie modele i inne systemy w wielkim wyborze po najniższych cenach. Taśmy i kółka. Repetacje. Nauka pisania na maszynach. Adolf Goldberg, Andrzeja 1, i piętro

BRYLANTY.

perły, złoto, srebro, zegarki, różną biżuterję stare zęby i dywany kupując placę najsumienniej Sklep jubil. A. Kerszkora, róg Piotrkowskiej

Jeśli chcesz

dość do majątku, nauce się sprzedawać nie tylko towar ale swoją wiedzę, zdolności, pracę, pomysły. Książka „Sztuka sprzedawania“ a w i e r, mnóstwo znakomych pomysłów i rad, które zaprowadzi ludzi na znakomite stanowiska i przychody im majątek. Długość we wszystkich księgarniach 857-

MAGLE CZTERY do krecenta firmy Reiter i Schamel, używane w dobrym stanie, zegarek damski z trzema operami 14 kar. 12 tyżeczek i pakowych do kawy — sprzedam. Zetozozna: Hotel Polski, pokój 30. 0-

„WIENER WERKSTÄTTE TOSCA“

po powrocie z Wiednia poleca
LALKI — ARAŻURY
PODUSZKI — SERWETY.
Przejazd № 20, III p. m. 9.

515-1

Czytacie

„Kurjer Wieczorny“

Konjunktura na rynku światowym.

I.

Od czasu wybuchu wojny w sierpniu roku 1914 gospodarka światowa, która znamionowała w mniejszej lub większej mierze pewne wspólne tendencje konjunkturalne, straciła podstawę, umożliwiającą jej istnienie. Wzły, łączące z sobą poszczególne organizmy gospodarcze, zerwały się, wytworzyły się przeciwieństwa najbardziej krańcowe, uzupełniające się wzajemnie potrzebami gospodarczymi stało się utrudnione.

Ustawiczne fluktuacje walutowe uniemożliwiały w chwili obecnej wytworzenie się równoległych tendencji rynkowych, powodując powstawanie konjunktur, często krańcowo różniących się od siebie. Słabe jest jeszcze przenikanie tendencji rynkowych z jednego kraju do drugiego, w każdym z nich kształtują się one indywidualnie, samodzielnie. Takie objawy, jak istnienie wysokiego napięcia rynkowego w Niemczech w pewnych okresach obok wstrząsów przesileniowych w krajach o wysokiej walucie, przed wojną, byłyby nie do pominięcia. Przez rynki światowe rozumie się dziś rynki, leżące poza strefą blokady ekonomicznej, w czasie wojny istniejącej, a więc rynki dawnych krajów neutralnych, W. Brytanii z jej koleniami, Ameryki Południowej i Północnej, oraz Dalekiego Wschodu. Rynki Francji i Belgii tylko w pewnej mierze można zaliczyć do grup rynków światowych, gdyż tutaj wahania walutowe, szczególnie w czasach ostatnich, są dość znaczne. We wszystkich tych krajach, po uporaniu się z kryzysem gospodarczym, jaki trwał od czasu ukończenia działań wojennych do połowy roku 1920, sytuacja gospodarcza powoli ulega poprawie, co szczególnie widocznie się w końcu roku 1920. — Wzrost produkcji, zmniejszenie się liczby bezrobotnych, spadek cen niektórych produktów przemysłowych, wzrost importu surowców we Francji i Anglii, oraz eksportu wyrobów gotowych — oto najbardziej znamienne objawy świadczące o częściowej poprawie konjunktury światowej. We wszystkich tych krajach rozwój przemysłu zawdzięcza się w znacznej części nagromadzeniu się wolnej gotówki, oraz potaniu kredytu.

Postępy nie ujawniają się jednak w całej pełni i nie wszędzie są jednakowo pomysłne. Skromnie przedstawiają się one w Anglii, która bliżej położona jest ogniska kryzysów i w większej pozostaje zależności od siły kupna Europy, bardziej natomiast są one pomysłne w Stanach Zjednoczonych, gdzie produkcja surowców w ostatnim roku wzrosła się w dwójnasób. Rozwój przemysłu automobilowego jest wprost rekordowy. Fabryki włókiennicze pracują nadzwyczaj intensywnie i w niektórych stanach osiągają najwyższy stopień zdolności wytwórczej. Mimo to jednak handel zagraniczny Stanów Zjednoczonych miast wzrastać, kurczy się. W okresie styczeń—wrzesień roku 1922 wywóz ze Stanów Zjednoczonych wyniósł 2685 milionów dolarów, podczas gdy w tym samym okresie czasu roku 1921 wyniósł — 3467 milionów dolarów.

Należy zastanowić się nad zagadnieniem, jakie czynniki spowodowały pewnego rodzaju większą konsolidację rynku światowego, wcale nie takie przyczyny złożyły się na przekształcenie się ogólnej konjunktury gospodarczej świata? Zdać się, iż jednym z najważniejszych powodów poprawy konjunktury na rynkach świato-

wych jest ogromny wzrost produkcji w Stanach Zjednoczonych. Stara zasada teorii konjunktur, iż depresja na rynkach światowych pociąga za sobą z czasem hausse, przejawia się tutaj w sposób bardzo wymowny. Ograniczenie produkcji w ciągu 18 miesięcy wytworzyło ogromne zapotrzebowanie w zakresie wszelkiego rodzaju towarów. Według sprawozdania z końca roku zeszłego. Rezerwowego urzędu związkowego okazuje się, iż zapasy towarów w magazynach producentów skurczyły się do minimum. Pozbycie się tych zapasów umożliwiło producentom amerykańskim zwrot pożyczek, z których spłaceniem ociążali się oni od czasu ostrego przesilenia gospodarczego, które rozpoczęło się w połowie 1921 r. Zwroty te wpłynęły do banków, obficie zasilać je w gotówkę. — Płynność jej zawdzięcza ją Stanom Zjednoczonym jeszcze jednej okoliczności: ogromnemu wzrostowi przywozu złota. Ilość złota, o jaka powiększyl się zasoby Stanów Zjednoczonych od połowy r. 1921, przedstawia wartość 600 miliardów dolarów. Pozytywnie rezerwy banków amerykańskich wzrosły się nawet w sposób niepożądany, gdyż znaczne rezerwy złota mogą spowodować powstanie inflacji kredytowej.

Poza tymi dwoma czynnikami, o których była mowa wyżej (pozytywnie zasoby i płynność gotówki w bankach) na wzrost produkcji w Stanach Zjednoczonych wywarło wpływ zwiększenie się konsumpcji wewnętrznej kraju, głównie zaś siły kupna ludności rolniczej.

Pozatem: ożywienie się ruchu budowlanego stało się możliwe dzięki łatwości uzyskania kredytu, wzmożenie się produkcji w niektórych działach przemysłu żelaznego tłumaczy się znacznymi zamówieniami, poczynionymi przez zarządy kolei żelaznych.

Ale obok tych objawów rozwoju życia gospodarczego Stanów Zjednoczonych, można wskazać na objawy, świadczące, iż poprawa sytuacji gospodarczej St. Zjednoczonych jest tylko częściowa i nie wszystkie dziedziny życia gospodarczego obejmują. Mamy tutaj na myśli przedewszystkiem ceny. Według danych departamentu pracy wskaźniki cen hurtowych w ostatnich dwóch ubiegłych latach kształtowały się w sposób następujący (w roku 1913 przyjmuje się je za 100).

Nazwa produktów	Paźdz. 1921	Paźdz. 1922
Produkty rolnicze	124	138
Artykuły żywnościowe	140	140
Materiały opałowe	189	226
Materiały budowlane	159	183
Ogólny wskaźnik	142	154

Widzimy więc, iż wzrost cen, jak na kraj posiadający walutę pełnowartościową, jest bardzo znaczny. Produkty rolnicze wykazują wskaźnik niższy od ogólnego przeciętnego wskaźnika, droższymi od wskaźników droższymi masowych wyrobów przemysłowych.

Wzrost cen w Stanach Zjednoczonych jest przedewszystkiem objawem spadku siły kupna dolara, ci między innymi tłumaczyć należy wzrostem zasobów złota w Stanach Zjednoczonych. Pociągnął on za sobą zwzkie płac robotniczych i urzędniczych i jednocześnie nie pozostał bez wpływu na kształtowanie się bilansu handlowego, który wskutek zmniejszenia się możliwości wywozowych szczególnie do krajów o walucie zdeprecjonowanej, musiał ulec ogromnemu pogorszeniu.

Dr. Leon Paczewski.

wyższenia taksy komisowego, pobieranego przez agencje celne polskich kolei państwowych. Tekst rozporządzenia ogłoszono w Nr 13 „Dziennika Ustaw”.

W sprawie mnożników celnych. Weszło w życie rozporządzenie ministrów skarbu, oraz przemysłu

i handlu w sprawie zmiany wysokości mnożników celnych normalnego i niższego. Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia powyższego straciło moc obowiązująca rozporządzenie z dnia 26 października 1922 r.

Kronika ekonomiczna.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

*) Zmniejszenie ilości banknotów w Finlandii. Sprawozdanie inżynierskiego banku państwa ujawnia, że w połowie stycznia znajdowało się w obiegu banknotów na sumę 1.357,5 milion. marek fińskich, czyli że ciągu pierwszych dwóch tygodni stycznia liczba banknotów, znajdujących się w obiegu, spadła o 64 miliony marek.

*) Eksport lnu z Lotwy. W ostatnim tygodniu do Rygi przybywa codziennie około 1 tysiąca berkowców lnu. W ciągu bieżącego roku budżetowego przewidziane jest wypłynięcie około 100 tysięcy berkowców, jednakże ilość ta będzie zapewne przekroczona. Wywóz lnu stanowi na Lotwie monopol rządowy. Za tonę lnu płacono obecnie około 50 funt. ang. Wobec spadku kursu franka kuncy wstrzymują się od transakcji. Popyt na len lotewski notowano ostatnio w Czecho - Słowacji.

*) Konferencja kolejowa w Rydze. Dnia 5 lutego w Rydze otwarto konferencję kolejową z udziałem przedstawicieli państw bałtyckich i Rosji sowieckiej.

ROSJA SOWIECKA.

*) Instytucje bankowe. Według danych rosyjskiego komisariatu finansów na terytorjum sowieckim istnieje 8 banków akcyjnych i 12 tow. wzajemnego kredytu.

Komisariat finansów rozpatruje obecnie 17 nowych podań o pozwolenie założenia nowych towarzystw wzajemnego kredytu i banku.

Istnieje projekt założenia banku o kapitałach włoskich.

We wszystkich bankach biorą udział finansowy władze sowieckie.

*) Głód pieniężny w Rosji. Na odbytej przed kilkoma dniami w stow. kupców polskich konferencji radca handlowy poselstwa naszego w Moskwie, p. Łacki zakomunikował, że w Rosji przed wojną na jednego mieszkańca przypadało 14 — 15 rubli, dziś przypada 55 kop. (naturalnie w złocie).

A więc pomimo zalewu banknotów, panuje w Rosji prawdziwy głód pieniężny.

Rynek pieniężny.

Giełda warszawska.

Gotówka.
Dolar Stan. Zjedn. 4300 — 4350
Dolar kanad. 4350
Franki hel. 2595
Kor. czeska 1320
Marka niem. 140 — 150.

Czeki i wpłaty.
Belgia 2420
Gdańsk 139 — 142
Berlin 139 — 142
Londyn 20400 — 20820
Nowy Jork 43000 — 43500
Drobne dolary 43650 — 43250
Paruz 2775
Praga 1375
Szwajcaria 8475
Wiedeń 6600
Włochy 2250.

Listy zastawne.

Milionówka 1700
4 i pół proc. listy zast. ziemsk. za rubl 2500
4 i pół proc. list. zast. ziemsk. za marek 5800.
5 procen. obl. m. Warszawy 380.

Akcje.

Bank Dyskontowy 42000
Bank Handlowy 8200
Bank dla handlu i przem. 25000
Bank kred. warsz. 15000
Bank Małopolski 2850
Bank przemysłowy 4000
Bank przem. łwowskich 4200
Bank zachodni 61750
Bank zł. z. polsk. 13000
Zw. sp. zarobk. 20500
Kijewski 90000
Wildt 16000
Częstocice 126000

Przejsie do rachunku złotego.

Wprowadzenie złotego polskiego w rządowej akcji kredytowej.

WARSZAWA, 13 lutego (A. W.). — Na onegdajszym posiedzeniu w ministerstwie skarbu wyjaśniono, że najwłaściwszym sposobem określenia wartości teoretycznego złotego w markach polskich będzie średnia arytmetyczna między przeciętnym kursem giełdowym franka szwajcarskiego oraz przeciętną ceną giełdową żyta.

Wprowadzenie złotego polskiego w rządowej akcji kredytowej polega na tem, że P. K. K. P. udzielać będzie pożyczek towarowych na poczet otwartych kredytów w obrachunkowych złotych polskich, przeliczonych przy wypłatach według kursu dziennego, ustalanego przez ministerstwo skarbu prawdopodobnie 2 razy na miesiąc. Korzystający z kredytów P. K. K. P. będzie mógł czerpać przyznana sumę z kredytu w kilku ratach, co uchroni go od straty na kursie. Wpłaty na poczet zwrotu udzielonych pożyczek przyjmowane będą również w obrachunkowych złotych polskich, według kursu obowiązującego i również dokonywane być mogą ratami. Skutkiem tego dłużnik nie będzie przechowywać gotówki w domu, przeciwnie, starać się będzie spłacić zaciągniętą pożyczkę jaknajszybciej.

P. K. K. P. udzielać będzie pożyczek w otwartym kredycie na zabezpieczenia weksłowe w dyskoncie na weksła, płatne w ciągu 6 tygodni.

W ten sposób ministerstwo skarbu dąży do uregulowania gwarancji miernika złotego polskiego, który później mógłby być zastosowany do wszelkich transakcji finansowych w państwie.

Wkłady bankowe w złotych polskich.

WARSZAWA, 13 lutego (A. W.). — Od dnia 14 lutego r. b. pocztowa kasa oszczędności zaczyna przyjmować wkłady na rachunek bieżący w złotych polskich. Za przykładem P. K. O. zamierzają iść bank ziemski i bank kredytowy, które również rozpoczynają przyjmowanie wkładów w złotych polskich.

Cukler 890000
Firlew 10400
Drzewo 7350
Wiedel 159000
Zielniński 3000
Starachowice 4000
Cegielski 128000
Lilpop 2200
Modrzelewski 75000
Ostrowiec 7900
Karasiński 17500
Rudzki 4650
Zyrardów 1750000
Borkowski 7000
Hurt 4500
Jabikowscy 13500
Zegluga 5000
Natta 860
Nobel 19500
Haberbusch 37000
Goslawice 76000
Pocisk 4850
Parowozy 12600

Kopenhaga 5.253,87 — 5.263,15
Sztokholm 7.351,72 — 7.368,58
Hiszpania 4.539,12 — 4.560,88
Buenos-Aires — —
Rio de Janeiro 5.142,12 — 5.157,88
Tendencja chwiejna.

Nierządowe notowania w Berlinie. Po-letda.

BERLIN, 13 lutego. (Telegr. własny). Po zamknięciu giełdy, notowania były następujące:

Warszawa 67,00
Marka polska 68,50
Nowy-Jork 27 200
Londyn 128,500
Paruz 1,650
Wiedeń 37,80
Praga 802
Włochy 1,290
Belgia 1,450
Szwajcaria 5,075
Helsinki 700,50
Holandia 10,75
Christiania 5,050
Kopenhaga 5,098
Stokholm 7,166
Tendencja słaba

Kodcowe notowania w Zorychu. Zamknięcie.

ZURYCH, 13-go lutego. (Telegram własny „Gł. Pols.”)

Warszawa 0,0155
Nowy-Jork 5,32,50
Londyn 24,95
Paruz 3,275
Wiedeń 2,074,75
Praga 15,75
Włochy 25,60
Budapeszt 0,20,25
Sofia 3,15
Holandia 210,40
Christiania 99,60
Kopenhaga 100,35
Sztokholm 141,50
Hiszpania 83,30
Atena 6,50
Konstantynopol 5,30
Belgrad 5,15
Bukareszt 2,70
Berlin 0,0189

Urządowa giełda gdańska.

GDANSK, 15 lutego. — (Telegr. wł. „Głosu Polsk.”) — Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano:

Warszawa 67,85 — 68,17
Marka polska 71,32 — 71,68
Nowy-Jork 28,79,37 — 28,320,65
Londyn 132,667,50 — 135,332,50
Paruz 1,795,50 — 1,804,50
Poznań 65,35 — 66,67
Holandia 11,371,50 — 11,428,50

Nierządowa giełda gdańska.

GDANSK, 15 lutego. (Telegr. własny „Głosu Polskiego”). Po zamknięciu giełdy gdańskiej notowania były następujące:

Dolar 27,000
Marka pol. 69 — 70

Nierządowa giełda warszawska.

Wczoraj na warszawskiej giełdzie nierządowej notowania były następujące:

Dolary 44,000
Franki fr. 2,750
Punt 207,000
Marki niem. 1,05
Ruble złote 2350000
Ruble srebrne 12500
Bilon 6300

Giełda nierządowa w m. Łodzi.

W dniu wczorajszym na nierządowej giełdzie w m. Łodzi tendencja była mocna. Obroty średnie.

Pieniądze:
Dolary 43500
Punt 209000 — 209000 — 209000
Franki fr. 2750 — 2750 — 2750
Franki hel. 24000 — 24000 — 24500
Franki szwajc. 8400 — 8500
Marki niem. 1,30 — 1,46 — 1,40
Korony austrackie 0,65 — 0,66
Kor. czeskie 1350 — 1376
Liry 2200 — 2250
Le e rumuńska 190
Milionówka 190
Wiedeń czeki 0,65
Berlin czeki 1,45
Ruble złote 24,000
Ruble srebrne 12,500

Urządowe notowania w Berlinie. Zamknięcie giełdy

BERLIN, 15 lutego. (Telegr. własny „Głosu Polsk.”). Na urządowej giełdzie berlińskiej notowania były następujące:

Warszawa 67,25
Marka polska 69
New-Jork 27,337,50 — 27,769,50
Londyn 129,675 — 130,325
Paruz 1,708,21 — 1,716,79
Wiedeń 39,30 — 39,50
Włochy 1,336,65 — 1,345,35
Belgia 1,508,71 — 1,513,29
Budapeszt 10,52 — 10,58
Szwajcaria 5,211,95 — 5,238,07
Helsinki 728,17 — 731,85
Sofia 160,59 — 161,41
Holandia 10,222,22 — 10,777,38
Christiania 5,211,95 — 5,238,07

Zycie gospodarcze Polski.

SPRAWY CELNE.

Podwyższenie taksy komisowego, pobieranego przez agencje celne.

Weszło w życie rozporządzenie ministra kolei żelaznych od pod-

Kino Popularne Stworzenie Świata

Dziś i dni następnych! — w 3 epokach — 20 wielki akt. — 849 potężnych obrazach

1) Dni stworzenia — Pierwotny chaos, Powstanie ziemi — Adam i Ewa, Wygnanie z raju. 2) Potop — Noe i jego rodzina, Budowa arki, Na zyciocy córki Ararat. 3) Budowa wieży Babel. 4) Abraham i Izak. Sara, żona Abrahama. Hagar na puszczy. Izak i piękna Rebeka. 5) Sodoma i Gomora. Dzieje Lota Wyrzut aniołów Potop sarkofagi i ocalałszy stolicą grzechu. 6) Jakób. Pierworódzstwo Rżawa. Sen Jakóba. Miłość Jakóba do córki Labana, pięknej Racheli. 427-1

Kasa Chorych m. Łodzi.

Niniejszym podaje się do wiadomości, że Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej na podstawie art. 19 Ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) odwołując reskrypt z dnia 10 maja 1922 r. określa wartość świadczeń w naturze dla osób, podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu w Kasie Chorych m. Łodzi, z ważnością od dnia 2 go stycznia 1923 r. aż do odwołania, jak następuje:

Kategoria ubezpieczonych	Mieszkanie	Utrzymanie miesięcz.	Napiwki miesięcznie	Ubranie roczne	Opał miesięcz.	Światło miesięcz.
Slużące	1.000	31.500	15.000	120.000	—	—
Slużące u lekarzy, dentystów, adwokatów i t. p.	1.700	42.600	—	—	—	—
Slużcy	1.500	50.800	25.000	150.000	—	—
Stanzreci	1.400	56.600	25.000	150.000	—	—
Szoferzy	1.800	75.400	25.000	150.000	—	—
Pielegniarki, nauczycielki, damy do towarzystwa	8.000	62.000	—	180.000	—	—
Stróże: a) domy mniejsze b) średnie c) większe	3.000	—	1) 15.000 2) 20.000 3) 25.000	180.000	3.200	600
Praktykanci i terminatorzy	1.000	21.000	—	150.000	—	—

Przewodniczący Kasy Chorych m. Łodzi.
(-) Dr. E. Giebartowski

Zamiana.

4 pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami w Warszawie zamieniam na tańsze w Łodzi. Oferty sub „R.B.” do „Głosu” 389-1

Potrzebny młody człowiek...

człowiek, obeznany z biegiem produkcji w tkalnictwie i przedzielnictwie strzeżeniowym, dla prowadzenia katedrowości w tychże odziałach. Refer. i oferty składać do „R.” do „Głosu” 392-2

Sklep

z urządzeniem i mieszkanem. Jeden pokój z kuchnią do sprzedania. Wład. Napiórkowski 98-1

Płyty

gramofonowe i patefonowe stare, zerwane i polamane kolumny. Placę najwyższe ceny. Aleje Kosciuszki 24, m. 4, II p. front. 405-2

POKÓJ

w oddzielnym wejściem, z umeblowaniem lub bez. Przekazywany dla poważnego reflektanta. Oferty: „Głos Polski” dla Wac. Olasz. 430-7

Dostarczamy

piasek budowlany. Zamówienia: ulica 6-go Sierpnia № 49, do Biura, 2431-3

Zamienie

sklep kol. spożywczy z pokojem i kuchnią, na 2 pokoje z kuchnią. Wiadomość: sklep spożywczy ul. Grabowa 8. 416-1

Dr. med. Henryk Bergson

Akuszerka i chor. kobiece. Dzielna 6. Od 4-5. 353-6. Nr. 204 W. U. z. 29. Y. 222

Dr. J. Słowiejczyk

Choroby skórne i weneryczne. ul. Pańska Nr. 4 (róg Konstankowskiej) Przej. od 9-1 i od 3-4 pop. — 6251

Dr. Różaner

Choroby skórne weneryczne i moczopłciwa. Dzielna № 9. Przejmuje od 8 do 11 pół i od 4 do 8.

ZGUBIONO

w sali Rejonowa w nocy z dnia 8 na 9 lutego r.b. bransoletkę złotą z dwoma małymi brylantami i małym szafirem. Rzecz pamiatkowa — zwrot za wynagrodzeniem. Policja Piotrkowska 100. 333-1

W Zakopanem

u p. E. Jaany, Kościelna № 8, wiatle dzieci znajdują pomieszczenie i troskliwą opiekę 255-3

MASZYNA

do pisania do sprzedania, ul. Główna 5, prawa of. m. 13. od 1 do 2 i pół i od 7. 374-5

Nauka i wychowanie.

(Za wyraz 100 mk.) Diplôme a la Faculté des Lettres de Paris. Cherche des leçons de français (littérature, histoire, conversation). Adresse: Sienkiewicza 6, log. 12. 253-2-n

Poszukiwane

poszukuje się inteligentnej osoby do 91. chłopców i 41. dziewczynki, od rana do 2. Świadczenia wymagalne. Żądają od 2-5 Pomorska 6 miesz. 6 419-1 nnik № 514 891-3-pz

Lokale i mieszkania.

(Za wyraz 125 mk.) Milion marek odstępne. Poszukuje pokoju z kuchnią — ewentualnie pokoju. Oferty do Kasy „Jarmarku Łódzkiego” Piotrkowska 44. 841-m

Kupno i sprzedaż.

(Za wyraz 125 mk.) Kupuje meble, dywany, futra, garderobe, maszyny do szycia, placę najwyższe ceny. Łątnik, Benedykta 23, m. 13, parter 895-4-k

Doniesienia rozmaite.

(Za wyraz 100 mk.) Akuszerka Piłkowska przyjmuje zamówienia na miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska № 132. 990-10-d

Jedna służąca, sierota z grubia brązowa, jedwabna suknie. Litosciwy znalazła zechce zwrócić do Lewkowskiego, ul. Gdańska 5. 415-1-d

Kto ma samiar sprzedać lub zamienić: dom wile, fabrykę, młyn, majątek ziemski gospodarstwo rodzaju interesy handlowe, niech uda się do biura „Fortuna”, Łódź, Wólczańska № 165, tel. 14 98, które załatwia szybko, korzystnie. 101-5-d

Przybiłkował się pies wyżeł biały w brązowe łaty po wrosceniu kosztów można odebrać. Piotrkowska 163, m. 11. 334-8-d

Znacznie niżej

cen fabrycznych sprzedaje firma Szmechel i Rozner, Łódź, Piotrkowska 100 i filja 160, towary na garnitury, kostjumy, szewloty, staminy itp. 724-3

Posady i prace.

Poszukiwana. (Za wyraz 80 mk.) Młoda inteligentna osoba poszukuje samodzielnego zaradku domem. Łaskawe oferty sub „Rutynowana”. 363-2-pp

Pomoceń buchaltera-korespondenta, kilkoletnie świadectwa poszukuje posady. Oferty do „Głosu” sub „H 36”. 2425-2-pp

Zaginiona dokumenty.

(Za wyraz 75 mk.) Dławirowna Lota zgubiła dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 351-3-z

Kowalczyk Roch zgubił paszport polski, wyd. w gminie Wierzbny 201-z

Majer Fryderyk zgubił paszport polski, kartę odroczenia oraz legitymację wojskową roczn. 1923. 3-9-3-z

Qwezarek Ludwik zgubił kartę powołania rocz. 1891. 329-3-z

Rajzel Goldberg zgubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 311-3-z

Skradziono świadectwo nie, wydane przez Intendenturę D. O. G. Łódź, na odebrane pałery wojskowe armii rosyjskiej i kartę powołania rocz. 1895, wyd. przez P. K. U. Łódź, na imię Ottona Bauera. 411-1-z

— Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch. Telefon 13-85. —
SALA FILHARMONJI, Dzielna 20.
JUTRO, dnia 15-go lutego r. b. o godz. 8.30 wiecz.
13-ty KONCERT z cyklu „Wielkich Solistów”
Wykonawca
DYMITR SMIRNOW
Artysta światowej sławy
z udziałem
BERTY KREISBERG
Słynnej śpiewaczki wiedeńskiej.
Przy fortepianie: P. Sirota.
Szczegóły w programach.
Bilety do nabycia w kasie Filharmonji (okienko № 1 od godz. 10-1 i od godz. 3 ej po poł do 7 ej. 413-1

Jedyna rządowa linja amerykańska do Ameryki i Kanady
udziela bezpłatnie pasażerom informacji i wskazówek aby umożliwić im prędkie osiągnięcie numeru telegraficznego przed wstrzymaniem emigracji.
Najbliższe odjazdy:
George Washington 21 lutego 23 marca
President Roosevelt 28 lutego 4 kwietnia
President Harding 21 marca 23 kwietnia
UNITED STATES LINES
WARSZAWA WILNO ŁÓDŹ
Senatorska 30 Włóka 67 Senatorska 3
LWÓW (Kociuszki)

Niniejszym komunikuję, iż z dniem dzisiejszym wystąpiłem z firmy **Ch. MARKOWICZ i S-ka, Piotrkowska 37** i wszelki aktywa i pasywa przejął dotychczasowy wspólnik, p. **P. Chari**.
Z poważaniem
Ch. Markowicz.

Niniejszym komunikuję, iż dotychczasowa firma **Ch. MARKOWICZ i S-ka, Piotrkowska 37**, została rozwiązana i nadal będę prowadził interesy w tymże lokalu pod firmą **PIOTR CHARI**.
Z poważaniem
P. Chari.

Dyrekcję żydowsk. szkół średnich w Łodzi
zwracają uwagę Szan. Rodziców, że **egzaminy wstępne** na rok szkolny 1923-24 odbędą się **tylko w jednym terminie z końcem maja**.
Po ferjach, t. j. w sierpniu, **egzaminów nie będzie.**
480-1

Majster tkacki
Desinator poszukuje wspólnika z kapitałem cel m. fabrykacji, ewentualnie posady. Oferty do „Głosu” polski e-o” sub „M. M. 97” 97-2
Pokoju, lub z kuchnią poszukuje
d zaraz. Dzielnica nie stanowi. Pośrednictwo wykluczone. Łaskawe oferty do administr. „Głosu” pod „Odstępne W.” 0-0-1

Dr. W. Łagunowski
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 12-2 pp. i od 5-8 w.
Gdańska (Długa) 42.

Dr. Edmund Ekkert
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 12-2 i od 3-4 Pnied. od 4-5.
Kilińskiego 137 (traści dom od ulicowej) 108-1

Dr. L. Prybulski
Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciwa.
Leczenie światłem (Lampa kwarcowa) i promieniami Roentgena
Zawadzka nr. 1
Przyjmuje od 9-1 i od 5 do 6 Dla pan od 4-5.

Dr. Ludwik Falk
Choroby skórne i weneryczne
Przyjm. od 10-12 15-7
Nawrot № 7.
1246-12

Dr. med. G. Zard-Tenenbaumowa
Choroby kob. akuszerka
3-5.
Wólczańska № 4.

Dr. med. Z. GOLC
Chor. skórne i weneryczne.
Godz. przyj. od 11 do 1 i pół i od 6 do 8. Dla pan od 5-6. W niedziele i święta od 10-1 w poł.
Ul. Andrzeja 3, I p. 1435-10

Dr. med. Braun
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.
Przyjmuje od 3-4 i pół, 1-1 i od 5-6. Pnied. 4-5.

Dr. A. Szmigiel
Choroby nerwowe.
Leczenie wad wymowy: języczka, bóle, kółka i innych
Godziny przyjęcia od 5 do 7 wiecz.
Zawadzka 29.
410-2

W Zakopanem
u p. E. Jaany, Kościelna № 8, wiatle dzieci znajdują pomieszczenie i troskliwą opiekę 255-3

MASZYNA do pisania
do sprzedania, ul. Główna 5, prawa of. m. 13. od 1 do 2 i pół i od 7. 374-5